

Cebuano: Unlocked Literal Bible for Mark

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

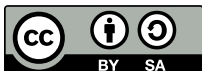
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

Chapter 1

¹ Mao kini ang sinugdanan sa ebanghelyo ni Jesu-Cristo, ang Anak sa Dios. ² Ingon sa nahisulat sa Isaias ang propeta, "Tan-awa, akong ipadala ang akong mensahero sa imong atubangan, ang usa nga moandam sa imong dalan." ³ "Ang tingog sa usa nga nagtawag sa kamingawan, 'Himoa nga andam ang dalan sa Ginoo, Himoa ang iyang mga agianan nga tul-id.'" ⁴ Niabot si Juan, siya nagbawtismo didto sa kamingawan ug nagwali sa pagbawtismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala. ⁵ Ang tanang nasod sa Judea ug ang tanang mga tawo sa Jerusalem miadto kaniya. Sila gibawtismohan niya didto sa Suba sa Jordan, samtang nagsugid sila sa ilang mga sala. ⁶ Nagsul-ob si Juan ug sapot nga balahibo sa kamelyo, aduna siyay panit nga bakos sa iyang hawak, ug mikaon siya ug mga dulon ug ihalas nga dugos. ⁷ Siya nagmantala, "Ang usa ka tawo moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako; ug dili ako takos bisan pa sa pagyukbo aron sa paghubad sa hikot sa iyang sandalyas." ⁸ Ako nagbawtismo kaninyo sa tubig, apan siya magabawtismo kaninyo sa Balaang Espiritu." ⁹ Kini nahitabo niadtong mga adlaw nga si Jesus niabot gikan sa Nazaret sa Galilea, ug siya gibawtismohan pinaagi ni Juan didto sa Suba sa Jordan. ¹⁰ Sa nihaw-as na si Jesus sa tubig, nakita niya ang kalangitan nga naabli ug ang Espiritu mikunsad kaniya sama sa pati, ¹¹ Usa ka tingog migawas sa kalangitan, "Ikaw ang akong pinalanggang anak. Nahimuot kaayo ako kanimo." ¹² Unya ang Espiritu nagdala kaniya sa pagawas ngadto sa kamingawan. ¹³ Siya atua sa kamingawan sa kwarenta ka mga adlaw, nga gitintal ni Satanas. Siya uban sa mga ihalas nga mga mananap, ug ang mga anghel nag-alagad kaniya. ¹⁴ Karon human gidakop si Juan, si Jesus niabot ngadto sa Galilea nagmantala ang ebanghelyo sa Dios. ¹⁵ Siya miingon, "Ang takna natuman na, ug ang gingharian sa Dios haduol na. Paghinulsol ug tuohi ang ebanghelyo." ¹⁶ Sa naglakaw siya daplin sa dagat sa Galilea, nakita niya si Simon ug Andres ang igsoong lalaki ni Simon nga nag-itsa sa pukot ngadto sa dagat, kay sila mangingisda man. ¹⁷ Si Jesus miingon kanila, "Dali, sunod kanako, ug himoon ko kamo nga mangingisda sa mga tawo." ¹⁸ Unya diha-diha ilang gibiyaan ang ilang mga pukot ug misunod kaniya. ¹⁹ Samtang si Jesus naglakaw sa unahan, nakita niya si Santiago ang anak nga lalaki ni Sebedeo ug si Juan ang iyahang igsoon nga lalaki; Didto sila sa ilang sakayan nga nanagtapak sa mga pukot. ²⁰ Gitawag niya sila ug sila mibiya sa ilang amahan nga si Sebedeo diha sa sakayan kauban ang sinuholan nga mga sulugoon, ug misunod sila kaniya. ²¹ Unya sila miabot didto sa Capernaum, ug sa Adlaw nga Igpapahulay, misulod si Jesus sa sinagoga ug nanudlo. ²² Nahibulong sila sa iyang pagtulon-an, tungod kay siya nagtudlo kanila ingon sa usa nga adunay katungod ug dili sama sa mga scribe. ²³ Unya may usa ka tawo sa ilang sinagoga nga adunay mahugaw nga espiritu misinggit, ²⁴ naga-ingon "Unsay mahimo namo kanimo, Jesus nga Nazarenon? Mianhi ka ba aron sa paglaglag kanamo? Nasayod ako kung si kinsa ka. Ikaw ang usa nga Balaan sa Dios!" ²⁵ Gibadlong ni Jesus ang demonyo ug miingon, "Paghilom ug gawas diha kaniya!" ²⁶ Ang mahugaw nga espiritu nagpalukapa kaniya ug migawas gikan kaniya samtang nagasinggit uban ang kusog nga tingog. ²⁷ Ang tanang tawo nangahibulong, busa nagpangutan-anay sila sa usag-usa, "Unsa kini? Usa ka bag-o nga pagtulon-an nga adunay kagahom! Iyang gimandoan bisan ang mahugaw nga mga espiritu, ug sila mituo kaniya." ²⁸ Ang mga balita mahitungod kaniya mikaylap bisan asa ngadto sa tibuok rehiyon sa Galilea. ²⁹ Pagkahuman nila ug biya sa sinagoga, miadto sila sa balay ni Simon ug Andres, uban kang Santiago ug Juan. ³⁰ Karon ang ugangang babaye ni Simon naghigda tungod sa sakit nga hilanat, ug ilang gisultihan si Jesus mahitungod kaniya. ³¹ Busa miadto siya, gigunitan niya ang kamot, ug gipatindog siya; ang hilanat mibiya kaniya, ug siya nagsugod sa pag-alagad kanila. ³² Sa pagkagabii human misalop ang adlaw, ilang gidala ngadto kaniya ang tanang mga masakiton o gisudlan ug mga demonyo. ³³ Daghang mga tawo sa siyudad nagtigum atubangan sa pultahan. ³⁴ Giayo niya ang daghang mga masakiton uban sa mga nagkalain-laing mga balatian, ug gihinginlan ang daghang mga demonyo, apan wala niya tugoti ang mga demonyo sa pagsulti tungod kay sila nakaila kaniya. ³⁵ Sayo kaayo siya mibangon, samtang ngitngit pa; mibiya siya ug miadto sa awa-aw nga dapit ug nag-ampo siya didto. ³⁶ Si Simon ug kadtong uban niya nangita kaniya. ³⁷ Ila siyang nakaplagan ug miingon sila ngadto kaniya, "Ang tanan nangita kanimo." ³⁸ Miingon siya, "Moadto kita sa laing dapit, gawas ngadto sa nagpalibot nga mga lungsod, aron ako magwali usab didto. Mao kana ang akong gianhi dinhi." ³⁹ Miadto siya sa tibuok Galilea, nagwali siya didto sa ilang mga sinagoga ug iyang gihinginlan ang mga demonyo. ⁴⁰ Usa ka sanglahon ang miadto kaniya. Siya nagpakiluoy kaniya; siya miluhod siya ug miingon kaniya, "Kung gusto ka, mahimo nimo akong hinloan." ⁴¹ Natandog uban sa kaluoy, gituy-od ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya, nga nag-ingon ngadto kaniya, "Gusto ako. Mahinlo ka." ⁴² Diha-diha ang sangla mibiya kaniya, ug nahimo siya nga hinlo. ⁴³ Si Jesus higpit nga nagpasidaan kaniya ug gipalakaw siya sa layo, ⁴⁴ miingon si Jesus ngadto kaniya, "Siguroha nga dili ka

Chapter 1

manugilon ngadto sa uban, apan lakaw, ipakita ang imong kaugalingon ngadto sa pari, ug ihalad ang mga butang alang sa imong pagkahinlo nga gimando ni Moises, isip pagpamatuod ngadto kanila." ⁴⁵ Apan migawas siya ug nagsugod sa pagpakaylap sa balita, mao nga si Jesus dili na makasulod sa usa ka lungsod sa dayag apan magpabilin didto sa hilit nga mga dapit. Apan ang mga tawo miduol gihapon kaniya gikan sa tanang dapit.

Chapter 2

¹ Sa dihang mibalik si Jesus sa Capernaum human sa pipila ka mga adlaw, ang mga tawo didto nakadungog nga siya naa sa balay. ² Daghan kaayo ang nagtigum didto nga wala nay luna alang kanila, wala bisan pa sa pultahan. Si Jesus misulti sa pulong ngadto kanila. ³ Unya dihay mga tawo mingadto kaniya nga nagdala ug paralitiko; upat ka mga tawo ang nagdayong kaniya. ⁴ Sa dihang sila dili makaduol tungod sa mga panon, ilang giukab ang atop sa ibabaw ni Jesus, human sila naka abli, ilang gipaubos ang higdaanan kung asa ang paralitiko naghigda. ⁵ Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus miingon ngadto sa paralitiko, "Anak, ang imong mga sala napasaylo na." ⁶ Karon adunay pipila sa mga escriba diin naglingkod didto, ug sila nangatarongan sa ilang mga kasingkasing, ⁷ "Giunsa niining tawo sa pagsulti niining paagiha? Siya nagpasipala! Kinsa ang makapasaylo sa mga sala kon dili ang Dios lamang?" ⁸ Dihadiha si Jesus nga nasayod sa iyang espiritu kung unsa ang ilang gihunahuna sulod sa ilang mga kaugalingon. Miingon ngadto kanila, "Nganong naghunahuna man kamo niini sa inyong mga kasingkasing?" ⁹ Unsa ang mas sayon sa pag-ingon ngadto sa paralitiko, 'Ang imong mga sala napasaylo na' o sa pag-ingon nga 'Barog, dad-a ang imong higdaanan, ug lakaw'? ¹⁰ Apan aron kamo masayod nga ang Anak sa Tawo adunay katungod dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala," siya miingon ngadto sa paralitiko, ¹¹ "Ako moingon kanimo, barog, dad-a ang imong higdaanan, ug pauli sa imong balay." ¹² Siya mibarog ug dihadiha gidala ang higdaanan, ug migawas sa balay sa atubangan nilang tanan. Busa silang tanan nahibulong ug naghatag sa paghimaya ngadto sa Dios, ug sila miingon, "Kami wala nakakita sa bisan unsa nga sama niini." ¹³ Siya miadto pag-usab daplin sa lanaw, ug ang tanan nga panon miadto kaniya, ug siya nagtudlo kanila. ¹⁴ Sa iyang paglabay, iyang nakita si Levi nga anak ni Alpheus nga naglingkod sa tolda sa koliktahanan ug buhis ug siya miingon kaniya, "Sunod kanako." Siya mibarog ug misunod kaniya. ¹⁵ Samtang si Jesus nagkaon sa balay ni Levi ug daghang maniningil ug buhis ug makasasala nga mga tawo nga nagkaon uban kaniya ug sa iyang mga tinun-an, tungod kay daghan sila ug misunod kaniya. ¹⁶ Sa dihang ang mga escriba, nga mga Pariseo, nakakita nga si Jesus nagkaon uban sa mga makasasala nga mga tawo ug maniningil ug buhis, sila miingon sa iyang mga tinun-an, "Nganong siya nagkaon man uban sa mga maniningil ug buhis ug makasasala nga mga tawo?" ¹⁷ Sa dihang si Jesus nakadungog niini siya miingon ngadto kanila, "Ang mga tawo nga lig-on ug lawas dili manginahanglan ug mananambal; kadto lamang mga tawo nga nagsakit ang nanginahanglan niini. Ako wala moanhi aron tawgon ang mga matarong nga tawo, apan sa mga makasasala." ¹⁸ Karon ang mga tinun-an ni Juan ug ang mga Pariseo nagpuasa. Pipila ka mga tawo miabot ug miingon kaniya, "Nganong ang mga tinun-an ni Juan ug ang mga tinun-an sa mga Pariseo nagpuasa, apan ang imong mga tinun-an wala nagpuasa?" ¹⁹ Si Jesus miingon ngadto kanila, "Mahimo ba nga ang abay sa kasal magpuasa samtang ang pamanhonon uban pa kanila? Samtang anaa pa ang pamanhonon uban kanila, sila dili makapuasa." ²⁰ Apan ang mga adlaw moabot nga ang pamanhonon pagakuhaon gikan kanila, ug niadtong mga adlaw, sila magpuasa. ²¹ Walay magtahi ug bag-o nga panapton ngadto sa daan nga panapton. Tungod kay ang tapak magisi gikan sa daan, ug mosamot pa ang pagkagisi niini. ²² Walay mobutang ug bag-o nga bino ngadto sa daang sudlanan nga panit. Tungod kay ang bino makapabuto sa panit ang bino ug ang sudlanan mausik. mayabo, Hinuon, ibutang ang bag-o nga bino ngadto sa bag-o nga sudlanan nga panit." ²³ Sa Adlaw nga Igpapahulay si Jesus miadto sa pipila ka mga kaumahan, ug ang iyang mga tinun-an nagsugod sa pagpangutlo sa mga uhay. ²⁴ Ang mga Pariseo miingon kaniya, "Tan-awa, nganong sila nagabuhat ug butang nga dili subay sa balaod nga buhaton sa Adlaw nga Igpapahulay?" ²⁵ Siya miingon ngadto kanila, "Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhat ni David sa dihang siya nanginahanglan ug gigutom - siya ug ang mga tawo nga kauban niya - ²⁶ giunsa niya pag-adto sa balay sa Dios kadtong si Abiatar pa ang labaw nga pari, ug siya mikaon sa tinapay sa atubangan, diin kini supak sa balaod nga mokaon ang si bisan kinsa gawas sa mga pari, ug iyang gihatag ang pipila niini niadtong mga kauban niya?" ²⁷ Si Jesus miingon, "Ang Adlaw nga Igpapahulay gibuhat alang sa mga tawo, dili nga ang mga tawo alang sa Adlaw nga Igpapahulay." ²⁸ Busa, ang Anak sa Tawo Ginoo, bisan sa Adlaw nga Igpapahulay."

Chapter 3

¹ Usab si Jesus naglakaw paingon sa sinagoga, ug dihay usa ka tawo nga kuyos ang kamot . ² Pipila ka mga tawo mitan-aw kaniya pag ayo kung iya bang ayohon siya sa Adlaw nga Igpapahulay aron nga ilang maakusahan siya. ³ Si Jesus miingon ngadto sa tawo nga kuyos ang kamot, "Bangon ug tindog dinhi sa taliwala sa kadaghanan." ⁴ Unya miingon siya ngadto sa mga tawo, "Kini ba subay sa balaod nga magbuhat ug maayo sa Adlaw nga Igpapahulay o magbuhat ug makadaot; aron sa pagluwas sa kinabuhi, o sa pagpatay?" Apan nanghilom sila. ⁵ Mitan-aw siya sa palibot ngadto kanila nga anaay kasuko, uban ang kasubo sa kagahi sa ilang kasingkasing, ug siya nagsulti ngadto sa tawo, "Ituy-od ang imong kamot." Gituy-od niya kini ug ang iyang kamot naulian. ⁶ Dihadiha dayon ang Pariseo migawas ug nagplano uban sa mga herodianhon kon unsaon nila siya sa pagpatay . ⁷ Unya si Jesus, uban sa iyang mga tinun-an, miadto sa dagat, ug ang dakong sa panon sa katawhan misunod gikan sa Galilea ug gikan sa Judea ⁸ ug gikan sa Jerusalem ug gikan sa Edumea ug unahan sa Jordan ug palibot sa Tiro ug Sidon. Sa pagkadungog nila mahitungod sa mga butang nga iyang gibuhay, dakong panon miadto kaniya. ⁹ Giingnan niya ang iyang mga tinun-an nga mag-andam ug gamay nga sakayan alang kaniya tungod sa panon, aron dili sila maduot kaniya. ¹⁰ Kay daghan ang iyang giayo, mao nga ang tanan nga adunay mga balatian nagtinguha sa pagduol kaniya aron sa maghikap kaniya. ¹¹ Sa matag higayon nga ang mga mahugaw nga mga espiritu makakita kaniya, mangatumba sila sa iyang atubangan ug misinggit, ug sila miingon , "Ikaw ang Anak sa Dios." ¹² Gimandoan niya sila ug hugot nga dili siya ipaila. ¹³ Mitungas siya ngadto sa bungtod, ug gitawag niya kadtong buot niya, ug sila miadto kaniya. ¹⁴ Gipili niya ang Napulog Duha (nga iyang ginganlan nga mga apostoles), aron nga sila mahimo nga makauban niya ug siya mahimong magpadala kanila aron sa pagmantala, ¹⁵ ug aron makabaton ug katungod nga mohingilin sa mga demonyo. ¹⁶ Iyang gipili ang napulog duha: Simon, kang kinsa iyang gihatagan ug pangalan nga Pedro; ¹⁷ Si Santiago ang anak ni Sebedeo, ug si Juan ang igsoon nga lalaki ni Santiago (nga iyang gihatagan ug ngalan nga Boanerges, nga mao, ang mga anak sa dalugdog; ¹⁸ ug si Andres, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, Santiago ang anak ni Alfeo, Tadeo, si Simon nga Patriyota, ¹⁹ ug si Judas Iscariote, nga magbudhi kaniya. ²⁰ Unya miuli siya sa balay, ug ang panon nagtigom pag-usab, mao gani nga sila dili makahimo bisan sa pagkaon sa pan. ²¹ Sa dihang ang iyang pamilya nakadungog mahitungod niini, migawas sila aron sa pagdakop kaniya, tungod sila nag-ingon, "Wala na siya sa maayong panghunahuna." ²² Ang mga escriba nga milugsong gikan sa Jerusalem miingon, "Siya gisudlan ni Beelzebul" ug "Pinaagi sa magmamando sa mga demonyo iyang gihinginlan ang mga demonyo." ²³ Gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miingon kanila sa mga sambingay, "Unsaon ni Satanas paghingilin kang Satanas?" ²⁴ Kung ang gingharian nabahin batok sa iyang kaugalingon, kana nga gingharian dili makatindog. ²⁵ Kung ang balay nabahin batok sa ilang kaugalingon, kana nga balay dili gayod makahimo sa pagtindog. ²⁶ Kung si satanas mobarog batok sa iyang kaugalingon ug mabahin, dili siya makahimo sa pagtindog, apan moabot ang kataposan. ²⁷ Apan walay bisan usa nga makasulod ngadto sa balay sa kusgan nga tawo ug kawaton ang iyang mga kabtangan nga dili gapuson una ang kusgan nga tawo, ug unya kawaton niya ang iyang mga kabtangan sa iyang balay. ²⁸ Sultihan ko kamo sa tinuod, ang tanang mga sala sa anak sa mga tawo mahimong mapasaylo, bisan ang tanang pagpasipala nga ilang nalitok, ²⁹ apan bisan kinsa kadtong magpasipala batok sa Balaang Espiritu dili makaangkon sa kapasayloan, apan sad-an sa walay kataposang sala." ³⁰ Nagsulti niini si Jesus tungod kay nag-ingon sila, "Aduna siyay mahugaw nga espiritu." ³¹ Ang iyang inahan ug iyang mga igsoon mga lalaki miabot ug nagtindog sa gawas. gipasuguan sila, gipatawag siya. ³² Ang panon nanglingkod palibot kaniya ug miingon sila kaniya, "Ang imong inahan ug mga igsoon nga lalaki anaa sa gawas, ug sila nangita kanimo." ³³ Gitubag niya sila, "Kinsa ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki?" ³⁴ Mitan-aw siya sa palibot niadtong nanglingkod palibot kaniya ug nag-ingon, "Tan-awa, ania ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki! ³⁵ Kay kung kinsa kadtong nagbuhat sa kabubut-on sa Dios, kana nga tawo mao ang akong igsoon nga lalaki, ug igsoon nga babaye, ug inahan."

Chapter 4

¹ Siya nagsugod na usab sa pagtudlo daplin sa dagat, ug usa ka dako kaayo nga panon nagtigom palibot kaniya. Misakay siya ngadto sa usa ka sakayan nga anaa sa dagat, ug milingkod siya niini. Ang tibuok panon didto sa baybayon daplin sa dagat. ² Nagtudlo siya kanila ug daghang mga butang pinaagi sa mga sambingay, ug sa iyang pagtudlo, mao kini ang iyang giingon ngadto kanila. ³ "Paminaw, ang magpupugas miadto alang sa pagpugas. ⁴ Samtang siya nagpugas, ang ubang mga binhi nangahulog sa dalan, ug ang mga langgam miabot ug mituka niini. ⁵ Ang ubang mga binhi nahulog sa kabatoan, kung diin wala kaayo'y yuta. Dihadiha sila miturok, tungod ang yuta dili lawom. ⁶ Apan sa dihang ang adlaw misubang, nangalawos ang mga tanom, tungod kay wala makagamot, ug nangalaya. ⁷ Ang ubang mga binhi nahulog taliwala sa tunokong mga tanom. Ang tunokong mga tanom mitubo ug mitook kanila, ug wala makapamunga. ⁸ Ang ubang mga binhi nahulog ngadto sa maayong yuta ug mihatag ug bunga sa pagturok ug pagtubo niini. Kana nga binhi mibunga ang uban trenta, uban saysenta, ug ang uban usa ka gatos ka pilo." ⁹ Siya miingon, "Si bisan kinsa nga adunay igdulongog aron mamati, tugoti siyang magpatalinghog." ¹⁰ Sa dihang si Jesus nag-inusara, kadtong suod kaniya ug uban ang napulo ug duha nangutana kaniya mahitungod sa mga sambingay. ¹¹ Siya miingon ngadto kanila, "Kaninyo gihatag ang mga tinago sa gingharian sa Dios. Apan sambingay lamang alang niadtong tanan nga anaa sa gawas, ¹² aron nga sa dihang sila motan-aw, oo motan-aw, apan dili makakita, ug aron nga sa dihang sila maminaw, oo sila makadungog, apan dili makasabot, o kaha sila mobalik ug ang Dios mopasaylo kanila." ¹³ Siya miingon kanila, "Wala ba kamo makasabot niini nga sambingay? Unsaon unya ninyo pagkasabot sa uban pa nga mga sambingay? ¹⁴ Ang magpupugas nagpugas sa pulong. ¹⁵ Mao kini ang mga nahulog sa daplin sa dalan, diin ang pulong napugas. Sa pagkadungog nila, dihadiha dayon miabot si Satanas ug mikuha sa pulong nga gipugas diha kanila. ¹⁶ Ug mao kini ang mga napugas sa batoon nga yuta; nga sa pagkadungog nila sa pulong, dihadiha dayon nagdawat niini uban ang kalipay; ¹⁷ Sila wala makagamot sa ilang kaugalingon, apan naglahutay lamang sa makadiyot. Human niini sa dihang ang kalisdanan o paglutos mopatigbabaw tungod sa pulong, diha-diha sila mamiya. ¹⁸ Ang uban pa mao kadtong napugas taliwala sa tunokong mga tanom. Kini ang mga nakadungog sa pulong, ¹⁹ apan ang kahangawa sa kalibotan, ang pagkamalimbongon sa mga bahandi ug ang mga tinguha alang sa ubang mga butang, misulod ug milumos sa pulong, ug nahimo kining dili mabungahon. ²⁰ Kadtong napugas sa maayong yuta mao kadto ang nakadungog sa pulong, ug nagdawat niini ug namonga, trenta, saysenta, ug ang uban usa ka gatos ka pilo ug daghan pa." ²¹ Si Jesus miingon kanila, "Magdala ba kamo ug lampara sa sulod sa balay aron ibutang kini ilalom sa usa ka basket o ilalom sa higdaanan?" Dad-on ninyo kini sa sulod ug ibutang ninyo sa usa ka patunganan sa lampara. ²² Kay walay tinagoan nga dili mahibaloan, ug walay secreto nga dili madayag. ²³ Kung kinsa man ang adunay dalunggan sa pagpamati, papamatia siya." ²⁴ Siya miingon kanila, "Matnguni kung unsa ang inyong nadungog, kay ang sukdanang nga inyong gamito mao ang sukdanang nga madawat ninyo ug daghan pa ang idugang kaninyo. ²⁵ Tungod kay si bisan kinsa ang anaa, pagahatagaan pa siya ug labaw pa, ug si bisan kinsa ang nawad-an, gikan kaniya pagakuhaon bisan pa kung unsa ang naangkon niya." ²⁶ Miingon usab siya, "Ang gingharian sa Dios sama sa usa ka tawo nga nagpugas sa mga binhi sa yuta. ²⁷ Matulog siya sa gabii ug mubangon sa adlaw, ug ang binhi migitib ug mitubo, bisan wala siya makahibalo kung giunsa. ²⁸ Ang yuta pinaagi sa kinaiyahan naghatag ug abot: una ang dahon, unya ang uhay, unya ang hinog nga lugas nga anaa sa uhay. ²⁹ Apan sa dihang ang bunga nahinog na, dihadiha dayon gipagawas niya ang garab kay ang ting-ani miabot na." ³⁰ Miingon siya pag-usab, "Sa unsa nato ikatandi ang gingharian sa Dios, o unsa ang sambingay nga mahimo natong gamiton aron sa pagpasabot niini? ³¹ Sama kini sa usa ka liso sa mustasa, nga, sa dihang ipugas kini, mao kini ang pinakagamay sa tanang mga liso nga gipugas sa yuta. ³² Apan, sa dihang kini ipugas, motubo kini ug mahimong labing dako kaysa sa tanang mga tanom sa tanaman, ug kini maghimo ug dagkong mga sanga, aron ang mga langgam sa kalangitan makahimo sa ilang mga salag ilalom sa landong niini." ³³ Uban sa daghang mga sambingay nga sama niini gisulti niya ang pulong ngadto kanila, kutob sa ilang masabtan, ³⁴ ug wala siya magsulti kanila nga dili pinaagi sa usa ka sambingay. Apan sa dihang siya nag-inusara, gipasabot niya ang tanang mga butang sa iyang kaugalingong mga tinun-an. ³⁵ Nianang adlaw, sa pag-abot sa kagabhion, siya miingon kanila, "Mangadto kita sa tabok." ³⁶ Busa gibiyaan nila ang panon, giuban nila si Jesus, sama nga siya didto sa sakayan. Adunay laing sakayan nag-uban kaniya. ³⁷ Unya miabot ang makusog nga unos, ug ang mga balod misulod sa sakayan, ug ang sakayan hapit na mapuno sa tubig. ³⁸ Apan si Jesus sa iyang kaugalingon anaa sa ulin, natulog nga nagaunlan. Gipukaw nila siya, nga nag-ingon, "Magtutudlo, wala ka bay pagpakabana nga hapit na kita mangamatay?" ³⁹ Mibangon siya, gibadlong ang hangin, ug miingon ngadto sa dagat, "Kalinaw! hunong." Ug ang hangin mihunong, ug adunay usa ka dakong kalinaw didto. ⁴⁰ Unya miingon siya kanila, "Nganong nangahadlok man kamo? Wala pa

ba gihapon kamoy pagtuo?" ⁴¹ Napuno sila sa dakong kahadlok ug sila miingon sa usag-usa, "Kinsa man kini, nga bisan ang hangin ug ang dagat nagatuman man kaniya?"

Chapter 5

¹ Miabot sila sa tabok sa dagat, sa rehiyon sa Gerasenhon. ² Sa dihang si Jesus mihaw-as sa sakayan, diha-diha ang usa ka tawo nga migawas gikan sa mga lubnganan nga adunay hugaw nga espiritu misugat kaniya. ³ Ang tawo nagpuyo sa mga lubnganan. Wala na gayoy makapugong kaniya, bisan pa gani ang kadena. ⁴ Siya kaniadto sa daghang higayon gigapos sa mga posas ug mga kadena. Gibugto niya ang mga kadena ug ang mga posas naguba. Walay bisan usa nga kusgan ang makapugong kaniya. ⁵ Matag gabii ug adlaw sa mga lubnganan ug sa mga kabukiran, misinggit siya ug iyang gisamaran ang iyang kaugalingon sa hait nga mga bato. ⁶ Sa dihang iyang nakita si Jesus sa layo, midagan siya ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan. ⁷ Misinggit siya uban sa makusog nga tingog, "Unsa may labot nako nimo, Jesus, Anak sa Labing Taas nga Dios? Nagpakiluoy ako kanimo sa ngalan sa Dios, ayaw ako paantosa." ⁸ Tungod kay si Jesus nag-ingon kaniya, "Gawas diha sa tawo, ikaw nga mahugaw nga espiritu." ⁹ Siya nangutana kaniya, "Unsa ang imong ngalan?" Siya mitubag kaniya, "Akong ngalan si Legion, tungod kay daghan kami." ¹⁰ Nagpakiluoy siya kaniya sa makadaghan nga higayon nga dili sila ipagawas sa maong rehiyon. ¹¹ Karon ang dakong pundok sa mga baboy nagkaon didto sa bungtod, ¹² sila mihangyo kaniya, nag-ingon, "Ipadala kami ngadto sa mga baboy; tugoti kami nga makasulod kanila." ¹³ Busa gitogutan niya sila; Ang mahugaw nga mga espiritu migawas ug misulod sa mga baboy, ug nagdalidali sila palugsong sa bungtod ngadto sa dagat, ug gibana-bana nga duha ka libo ka mga baboy ang nangalumos sa dagat. ¹⁴ Unya mga tawo nga nag-atiman sa mga baboy midagan ug nagsumbong ngadto sa siyudad ug sa kasikbit nga lugar, ug nangadto ang mga tawo aron pagsusi unsa ang nahitabo. ¹⁵ Unya miadto sila kang Jesus ug nakita nila ang giyawaan nga tawo, ang usa nga gigamhan sa Legion, naglingkod didto, gisininaan ug anaa na sa iyang saktong panghuna-huna; ug sila nangahadlok. ¹⁶ Kadtong nakakita kung unsa ang nahitabo ngadto sa tawo sa giyawaan nag-sugilon kanila mahitungod niini sa detalye, ug ila usab gisulti ang mahitungod sa mga baboy. ¹⁷ Unya sila misugod sa paghangyo kaniya nga mobiya sa ilang rehiyon. ¹⁸ Sa dihang mosakay na siya sa sakayan, ang giyawaan nga tawo mihangyo kaniya kung mahimo ba nga makakuyog uban kaniya. ¹⁹ Apan si Jesus wala mitugot kaniya, apan miingon ngadto kaniya, "Pauli sa imong panimalay ug sa imong katawhan, ug sultihi sila unsa ang gibuhay sa Ginoo kanimo, ug unsang kaluoy ang gipatagamtam kanimo." ²⁰ Busa ang tawo mibiya ug iyang gimantala sa Decapolis kung unsa kadakong butang ang gibuhay ni Jesus kaniya. Ug silang tanan natingala. ²¹ Karon sa diha nga si Jesus mitabok pag-usab ngadto sa pikas nga daplin sakay sa sakayan, usa ka dakung panon sa katawhan midugok kaniya, samtang siya didto sa daplin sa dagat. ²² Unya usa sa mga pangulo sa sinagoga nga ginganlag Jairus miabot, ug sa dihang nakita niya siya, mihapa siya sa iyang tilan. ²³ Nagpakiluoy siya sa makadaghan nga higayon, nga nag-ingon, "Ang akong gamay nga anak nga babaye hapit na mamatay. Nagpakiluoy ako kanimo, kuyog kanako ug itapion ang imong kamot sa iyaha aron siya maulian ug mabuhi." ²⁴ Si Jesus miuban kaniya ug ang daku nga panon misunod kaniya ug midotdot palibot kaniya. ²⁵ Karon adunay usa ka babaye nga nag-antos kay gidugo siya sulod sa napulo ug duha ka tuig. ²⁶ Nag-antos siya pag-ayo gikan sa daghang mga doktor ug nagasto ang tanan nga naa niya, apan imbes nga mag-ayo siya migrabe siya.. ²⁷ Sa dihang siya nakadungog sa balita mahitungod kang Jesus, siya miduol sa likod niya taliwala sa panon ug iyang gihikap ang iyang kupo. ²⁸ Kay siya miingon, "Kung ako lang magunitan ang iyang bisti, ako mamaayo." ²⁹ Sa dihang naggunitan niya siya, ang pagdugo miundang, ug nabati niya sa iyang lawas nga siya naayo na siya sa iyang balatian. ³⁰ Diha-diha dayon si Jesus nakabantay sa iyang kaugalingon nga adunay gahom nga migawas gikan kaniya, milingi siya sa panon ug miingon, "Kinsa man ang mihikap sa akong bisti?" ³¹ Ang iyang mga tinun-an nag-ingon kaniya, "Imong nakita nga ang mga panon nagdutdot kanimo, ug moingon ka, 'Kinsa ang mihikap kanako?'" ³² Apan si Jesus mitan-aw sa palibot aron iyang makita kung kinsay nagbuhat niini. ³³ Ang babaye, nasayod kung unsa ang nahitabo kaniya, ug busa miduol siya ngadto kaniya nga adunay kahadlok ug nangurog. She miduol ug mihapa atubangan kaniya ug gisulti niya ang tanang kamatuoran. ³⁴ Siya miingon kaniya, "Anak, ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo. Lakaw diha sa kalinaw ug mamaayo ka naka gikan sa imong balatian." ³⁵ Samtang nag-istorya siya, ang mga tawo miabot gikan sa balay sa pangulo sa sinagoga, nga nag-ingon, "Ang imong anak nga babaye patay na. Nganong hasolon pa man ang magtutudlo?" ³⁶ Apan sa dihang nadunggan ni Jesus ang mensahe nga gisulti, si Jesus miingon sa pangulo sa sinagoga, "Ayaw kahadlok. Salig lang." ³⁷ Wala niya tugoti nga ang uban mokuyog kaniya, gawas lang kang Pedro, Santiago, ug Juan, nga igsoon ni Santiago. ³⁸ Unya miabot na sila sa balay sa pangulo sa sinagoga ug nakita ni Jesus ang katawhan nga nagkaguliyang; sila naghilak ug nagdangoyngoy sa makusog nga tingog. ³⁹ Sa dihang nakasulod na sila sa balay, miingon siya kanila, "Nganong nagsubo kamo ug nganong naghilak kamo? Kining bataa wala namatay apan natulog lang." ⁴⁰ Ila siyang gikatawan. Apan iyang gipagawas silang tanan ug iyang giuban ang amahan sa bata ug ang inahan ug ang iyang mga kauban, ug misulod sa kwarto kung diin gibutang ang bata. ⁴¹ Iyang gigunitan ang kamot sa bata ug miingon siya

kaniya, "Talitha koum," buot ipasabot "Batang babaye, ako moingon kanimo, bangon."⁴² Dihadiha ang bata mibangon ug milakaw (kay siya napulog duha ka tuig ang edad). Sila diha-diha dayon natingala uban sa hilabihan kahibulong.⁴³ Siya hugot nga nagpasidaan kanila nga kinahanglannga walay bisan usa ang makahibalo mahitungod niini. Unya sila iyang giingnan nga hatagan ang bata ug pagkaon.

Chapter 6

¹ Si Jesus mibiya gikan didto ug miabot sa iyang lungsod nga pinuy-anan, ug ang iyang mga tinun-an misunod kaniya. ² Sa dihang ang Adlaw nga Igpapahulay miabot, siya nagtudlo kanila didto sa sinagoga. Daghang katawhan nagpatalinghog kaniya ug sila nahibulong. Sila miingon, "Diin niya nakuha kining iyang mga gipanudlo?" "Unsa kining kaalam nga gihatag sa Dios kaniya?" "Unsa kining mga milagro nga gipamuhat sa iyang mga kamot?" ³ Dili ba mao man kini ang panday, ang anak ni Maria ug ang igsoon nga lalaki ni Santiago ug Jose ug Judas ug Simon? Dili ba nga ang iyang igsoon nga mga babaye kauban man nato dinhi?" Ug sila nasilu kang Jesus. ⁴ Si Jesus miingon kanila, "Ang propeta adunay kadungganang gawas sa iyang lungsod nga pinuy-anan ug sa iyang kaugalingong kaparyentihan ug sa iyang kaugalingong panimalay." ⁵ Wala siya nakabuhay sa bisan unsang gamhanang mga butang didto, gawas sa pagtapion sa iyang mga kamot sa pipila ka mga masakiton nga tawo ug pag-ayo kanila. ⁶ Ang ilang pagkawalay pagtuo nakapahibulong kaniya. Siya miadto palibot sa ilang mga baryo aron sa pagtudlo. ⁷ Unya gitawag niya ang napulo ug duha ug misugod sa pagdala kanila nga tinagduha, siya mihatag kanila ug katungod ngadto sa mga dili hinlo nga espiritu, ⁸ ug giingnan niya sila nga dili magdala ug bisan unsa sa ilang panaw gawas sa sungkod-- walay tinapay, walay bag, ug walay salapi sa ilang mga bakos-- ⁹ apan magsuot ug sandalyas, ug dili magsul-ob ug duha ka mga bisti. ¹⁰ Siya miingon ngadto kanila, "Sa matag sulod ninyo sa balay, pabilin didto hangtod kamo mobiya. ¹¹ Kung adunay lungsod nga dili modawat kaninyo o maminaw kaninyo, sa pagbiya ninyo nianang lungsora, itaktak ang abog nga anaa sa inyong mga tiil aron sa pagpamatuod batok kanila." ¹² Nanglakaw sila ug gimantala nga ang mga tawo kinahanglan magbag-o sa ilang hunahuna. ¹³ Ilang gihinginlan ang daghang mga demonyo, ug gidihogan sa lana ug giayo ang daghang mga masakiton. ¹⁴ Nadungog kini ni Haring Herodes, kay ang ngalan ni Jesus nahimong bantogan. Ang pipila miingon, "Si Juan nga Tigbawtismo nabanhaw gikan sa mga patay, ug tungod niini kining mga milagrosong mga gahom nagapamuhay diha kaniya." ¹⁵ Ang pipila miingon, "Siya si Elias." Apan ang uban miingon, "Siya usa ka propeta, sama sa mga propeta sa karaang mga panahon." ¹⁶ Apan sa dihang nadungog kini ni Herodes siya miingon, "Si Juan, nga akong gipapunggotan, nabanhaw." ¹⁷ Tungod kay si Herodes mismo nagpakuha ug nagpadakop kang Juan ug gibilanggo siya tungod kang Herodias (nga asawa sa iyang igsoon nga si Felipe), tungod kay nakigminyo siya kaniya. ¹⁸ Kay si Juan nag-ingon kang Herodes, "Dili uyon sa balaod alang kanimo nga makigpuyo sa asawa sa imong igsoon." ¹⁹ Apan si Herodias nagdumot batok kaniya ug nagtinguha sa pagpatay kaniya, Apan dili niya kini mahimo, ²⁰ kay si Herodes nahadlok kang Juan; ug siya nasayod nga siya matarong ug balaan nga tawo, ug siya kanunay nanalipod kaniya. Sa iyang pagkadungog kaniya siya naguol sa hilabihan, ngani iyang gikalipay ang nagpatalinghog kaniya. ²¹ Unya miabot ang usa ka maayong adlaw sa dihang si Herodes nagsaulog sa iyang adlawng natawhan ug siya naghimo ug usa ka panihapon para sa iyang mga opisyaes ug sa iyang magmamando, ug sa mga pangulo sa Galilea. ²² Ang anak nga babaye ni Herodias miadto ug misayaw alang kanila, ug siya nakapahimuot kang Herodes ug sa iyang mga dinapit sa panihapon. Ang hari miingon sa bata nga babaye, "Pangayo kanako sa bisan unsa nga imong gusto ug ihatag ko kini kanimo." ²³ Siya nanumpa kaniya nga nagaingon, "Bisan unsa nga imong pangayoon kanako, ihatag ko kanimo, hangtod sa katunga sa akong gingharian." ²⁴ Migawas siya ug miingon sa iyang inahan, "Unsay akong pangayoon kaniya?" Siya miingon, "Ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo." ²⁵ Siya nagdali pagbalik ngadto sa hari, ug siya nangayo, nagaingon, "Buot kong ihatag mo kanako karon dayon, ug ibutang sa bandihado ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo." ²⁶ Bisan tuod kini nakapaguol pag-ayo sa hari, dili siya makahimo sa pagbalibad sa iyang gihangyo tungod sa iyang gipanumpa nga gihimo ug tungod sa iyang mga dinapit sa panihapon. ²⁷ Busa gipadala sa hari ang usa ka sundalo gikan sa iyang bantay ug gimandoan siya sa pagdala kaniya sa ulo ni Juan. Ang bantay miadto ug gipunggotan siya sulod sa bilanggoan. ²⁸ Gidala niya ang ulo ni Juan nga gibutang sa bandihado ug gihatag ngadto sa bata nga babaye, ug ghatag kini niya sa iyang inahan. ²⁹ Sa dihang ang iyang mga tinun-an nakakadungog niini, sila miabot ug gikuha ang iyang lawas ug gibutang kini sulod sa lubnganan. ³⁰ Ang mga apostoles miabot kauban si Jesus ug misugilon kaniya sa tanan nga ilang nabuhay ug gipanudlo. ³¹ Miingon siya ngadto kanila, "Umari kamo sa awaaw nga dapit ug mopahulay kadali." Tungod kay daghan ang mangabot ug manghawa, ug wala na gani silay panahon sa pagkaon, walay panahon bisan sa pagpangaon. ³² Mipalayo sila sa sakayan padulong sa awaaw nga dapit nga sila lamang. ³³ Apan sila nakakita kanila nga mobiya ug daghan ang nakaila kanila, ug sila nanagan nga nagtiniil gikan sa tanang mga lungsod, ug sila nakauna pag-abot kanila. ³⁴ Pag-abot nila sa baybayon, Iyang nakita ang dakong panon ug siya mibati ug tumang kaluoy ngadto kanila tungod kay sila sama sa mga karnero nga walay magbalantay. Busa misugod siya sa pagtudlo kanila sa daghang mga butang. ³⁵ Sa dihang hapon na, ang iyang mga tinun-an miadto kaniya ug miingon, "Awaaw kini nga dapit ug hapon na kaayo. ³⁶ Palakwa na sila aron mangadto sila sa kasikbit nga dapit ug ngadto sa mga baryo ug aron makapalit ug pagkaon alang sa ilang mga

kaugalingon." ³⁷ Apan siya mitubag ug miingon kanila, "Kamo maoy maghatag kanila ug pagkaon." Miingon sila ngadto kaniya, "Manglakaw ba kami ug magpalit sa tinapay nga nagkantidad sa duha ka gatos ka denaryo ug ihatag kanila aron aduna silay makaon?" ³⁸ Miingon siya kanila, "Pila kabuok tinapay ang inyong dala? Lakaw ug tan-awa." Sa pagkahibalo nila, sila miingon, "Lima ka tinapay ug duha ka isda." ³⁹ Gimandoan niya ang tanang katawhan nga maglingkod nga nagkapundok diha sa lunhaw nga sagbot. ⁴⁰ Naglingkod sila nga nagpundok-pondok sa tinag gatos ug tinag singkwenta. ⁴¹ Sa pagkuha niya sa lima ka tinapay ug sa duha ka isda, ug mihangad sa langit gipanalanginan niya ug gipikaspikas ang tinapay ug gihatag sa mga tinun-an aron ipang-apod-apod ngadto sa mga tawo. Iya usab nga gibahin-bahin ang duha ka isda alang sa ilang tanan. ⁴² Nangaon silang tanan hangtod nga sila nangatagbaw. ⁴³ Gipanguha nila ang mga pinikaspikas nga tinapay, napuno ang napulo ug duha ka mga bukag, ug pipila usab ka mga isda. ⁴⁴ Karon adunay lima ka libo ka mga lalaki ang nakakaon sa mga tinapay. ⁴⁵ Dihadiha dayon iyang gipasakay ang iyang mga tinun-an sa sakayan ug mag-una kaniya didto sa pikas bahin, sa Betsaida, samtang siya sa iyang kaugalingon nagpalakaw sa panon palayo. ⁴⁶ Sa pagkawala nila, mitungas siya sa bukid aron sa pag-ampo. ⁴⁷ Pag-abot sa kagabhion, ug ang sakayan anaa na karon sa tungatunga sa dagat, ug siya nag-inusara sa yuta. ⁴⁸ Nakita niya nga sila naglisod sa pagbugsay, kay ang hangin sungsungon man. Sa ika-upat nga takna sa kagabhion siya miadto kanila, nga naglakaw ibabaw sa dagat, ug buot niya nga molabay kanila. ⁴⁹ apan sa pagkakita nila nga siya naglakaw ibabaw sa dagat, naghunahuna sila nga siya usa ka multo ug sila naninggit, ⁵⁰ kay silang tanan nakakita kaniya ug nangahadlok. Apan dihaniha dayon siya nagsulti kanila ug miingon, "Pagmaisog! Ako kini! Ayaw kahadlok." ⁵¹ Misakay siya sa sakayan uban kanila, ug ang hangin miundang na sa paghuros. Ug sila nahibulong pag-ayo. ⁵² Kay wala sila makasabot mahitungod sa kahulugan sa mga tinapay. Hinoon, ang ilang mga kasing-kasing nagmagahi. ⁵³ Sa nakatabok na sila, midunggo sila sa yuta sa Genesaret ug giangkla ang sakayan. ⁵⁴ Sa pagnaog nila sa sakayan, dihaniha dayon ang mga tawo nakaila kaniya. ⁵⁵ Ang mga tawo nanagan sa tibuok rehiyon ug nagsugod sila pagdala sa mga masakiton nga anaa sa higdaanan bisan asa sila makadungog nga atua siya. ⁵⁶ Bisin asa siya mosulod nga mga baryo o mga siyudad, o mga kanasuran, ilang gipangbutang ang masakiton sa mga merkado. Sila nagpakiluoy kaniya nga sila makahikap lamang bisan sa tumoy sa iyang histi, ug sa kadaghan nga mihikap kaniya sila nangaayo.

Chapter 7

¹ Ang mga Pariseo ug ang ubang mga eskriba nga nagagikan sa Jerusalem nag-alirong kaniya. ² Ilang nakita nga ang uban sa iyang mga tinun-an mikaon sa tinapay uban ang hugaw nga kamot, sa ato pa, wala manghunaw. ³ (Alang sa mga Pariseo ug sa tanang mga Judio sila dili mangaon gawas kung sila makapanghunaw sa ilang mga kamot, sila nagtuman gihapon sa tulumanon sa ilang mga katigulangan. ⁴ Sa dihang ang mga Pariseo moabot gikan sa merkado, sila dili mangaon hangtod nga sila makapanghinlo sa ilang kaugalingon, ug sila nagtuman sa daghang mga butang nga ilang nadawat, sama sa paghugas sa mga baso, mga kaldero, bronsi nga sudlanan, ug bisan ang lingkoranan sa kan-anan.) ⁵ Ang mga Pariseo ug ang mga eskriba nangutana kang Jesus, "Nganong ang imong mga tinun-an wala magkinabuhi sumala sa tolumanon sa mga katigulangan, apan sila nangaon sa ilang tinapay nga wala makapanghugas sa ilang mga kamot? ⁶ Apan siya miingon ngadto kanila, "Si Isaias nanagna bahin kaninyo mga tigpakaaron-ingnon. sumala sa nahisulat, 'Kining katawhan nagpasidungog kanako uban sa ilang mga ngabil, apan ang ilang kasingkasing layo kanako.' ⁷ Walay silbi ang ilang pagsimba nga gihalad kanako, nagtudlo sa mga sugo sa mga tawo ingon nga ilang mga doktrina.' ⁸ Inyong gisalikway ang kasugoan sa Dios ug gihuptan pag-ayo ang tradisyon sa tawo." ⁹ Siya usab miingon ngadto kanila, "Maayo gayud ninyong pagsalikway sa kasugoan sa Dios aron inyong mahuptan ang inyong tradisyon! ¹⁰ Tungod kay si Moises miingon, 'Tahora ang inyong amahan ug ang inyong inahan,' ug, 'Siya nga mosulti ug daotan sa iyang amahan o inahan mamatay gayod.' ¹¹ Apan kamo nag-ingon, 'Kung ang tawo moingon ngadto sa iyang amahan o inahan, 'Bisan unsa nga tabang nga madawat ninyo gikan kanako mao ang Corban,' (kana ginaingon nga, 'Gihatag sa Dios') - ¹² unya kamo wala na magtugot kaniya sa pagbuhat sa bisan unsa alang sa iyang amahan o sa iyang inahan. ¹³ Inyong gihimo ang pulong sa Dios nga walay bili sumala sa inyong tradisyon nga inyo gihapong gipasa. Ug daghan nga managsamang butang nga inyong gihimo." ¹⁴ Iyang gitawag pag-usab ang panon ug miingon ngadto kanila, "Pamati kanako, kamong tanan, ug sabta. ¹⁵ Walay bisan unsa nga gikan sa gawas sa tawo nga makahugaw kaniya kon kini mosulod kaniya. Ang mogawas sa tawo mao ang makapahugaw kaniya. " ¹⁶ ¹⁷ Karon samtang si Jesus mibiya sa panon ug misulod sa balay, ang iyang mga tinun-an nangutana kaniya mahitungod sa sambingay. ¹⁸ Si Jesus miingon, "Kamo ba wala pa gihapon makasabot? Wala ba ninyo makita nga bisan unsa nga mosulod sa tawo gikan sa gawas dili makahugaw kaniya, ¹⁹ tungod kay kini dili man muadto sa iyang kasingkasing, apan kini mopaingon sa iyang tiyan ug unya mugawas ngadto sa kasilyas." Uban niini nga pahayag gideklarar ni Jesus nga ang tanang pagkaon hinlo. ²⁰ Siya miingon, " Ang nagagula sa tawo mao ang makapahugaw kaniya. ²¹ Kay gikan sa kinasuloran sa tawo, mogawas sa kasingkasing, magahimo ug daotang hunahuna, salawayong pakighilawas, pagpangawat, pagpatay, ²² pagpanapaw, kahakog, pagkadautan, pagpanlimbong, kaulag, kasina, pagbutangbutang, pagpagarbo, binuang. ²³ Kining tanang mga daotan nagagikan sa sulod, ug mao ang makapahugaw sa tawo." ²⁴ Nitindog siya gikan didto ug miadto padulong sa rehiyon sa Tyre ug Sidon. Didto siya misulod sa balay, ug dili siya buot nga adunay usa nga masayod nga siya atua didto, apan siya dili matago. ²⁵ Sa pagkatinuod, sa kalit lang ang babaye nga adunay gamayng anak nga babaye nga adunay hugaw nga espiritu nakadungog bahin kang kaniya, ug miduol siya ug miluhod sa iyang tiilan. ²⁶ Karon ang babaye usa ka Griyego, Sirophoenician ang kaliwat. Nagpakiluoy siya kaniya nga palayason ang demonyo gikan sa iyang anak nga babaye. ²⁷ Siya miingon kaniya, "Kinahanglan pakan-on una ang mga bata. Tungod kay dili saktong kuhaon ang tinapay sa mga bata ug ilabay sa mga iro." ²⁸ Apan siya mitubag ug miingon ngadto kaniya, "Oo, Ginoo, bisan ang mga iro ilawom sa lamesa mokaon sa mumho sa mga bata." ²⁹ Siya miingon ngadto kaniya, "Tungod sa imong gisulti, gawasnon ka nga molakaw. Ang demonyo migawas na sa imong anak nga babaye." ³⁰ Siya mibalik sa iyang panimalay ug nakaplagan niya ang bata nga naghigda sa iyang higdaanan, ug ang demonyo wala na. ³¹ Unya siya miadto pag-usab sa gawas gikan sa rehiyon sa Tyre ug miadto agi sa Sidon sa dagat sa Galilea nga rehiyon sa Decapolis. ³² Ilang gidala ang usa ka tawo nga bungol ug maglisod sa pag-storya, ug sila nagpakiluoy kaniya aron ipandong ang iyang kamot kaniya. ³³ Unya gikuha siya sa hilom palayo sa panon, ug iyang gibutang ang iyang mga tudlo sa iyang mga dalonggan, ug pagkahuman niyang luwa, iyang gihikap ang dila. ³⁴ Siya mihangad sa langit; nanghupaw, ug miingon kaniya, "Ephphatha," kana ginaingon, "Abli!" ³⁵ Sa makausa ang iyang mga dalonggan na abli, ang nakapugong sa iyang dila natangtang, ug siya nagsugod sa pagsultig klaro. ³⁶ Si Jesus nag sugo kanila nga walay suginlan bisan kinsa. Apan Apan sa labi nga iyang pagsugo kanila, labi pa usab ang ilang pagmantala niini. ³⁷ Natingala sila pag-ayo, nag-ingon, "Iyang nabuhat ang tanang butang nga ma-ayo. Gihimo niya nga bisan ang bungol makadungog ug ang amang makasulti."

Chapter 8

¹ Niadtong mga adlaw, aduna na usab usa ka dakong panon, ug sila walay makaon. Si Jesus nagtawag sa iyang mga tinun-an ug miingon kanila, ² "Hilabihan ang akong kaluoy sa panon, tungod kay sila nagpadayon nga nakig-uban kanako sulod na sa tulo ka adlaw ug wala silay makaon." ³ Kung ako silang papaulion sa ilang panimalay nga wala makaon sila makuyapan sa dalan. Ug ang pipila kanila gikan pa sa layo." ⁴ Ang iyang mga tinun-an mitubag kaniya, "Asa man kita magkuha ug igo nga tinapay sa awa-aw nga dapit aron mabusog kining katawhan?" ⁵ Siya nangutana kanila, "Pila kabuok tinapay ang anaa kaninyo?" Sila miingon, "Pito." ⁶ Siya nagsugo sa panon nga manglingkod sa yuta. Gikuha niya ang pito ka mga tinapay, ug human siya nakapasalamat, iyang gipikaspikas. Gihatag kini sa iyang mga tinun-an ug giapod-apod, ug gibutang nila kini atubangan sa panon. ⁷ Aduna usab silay pipila ka gagmay nga isda, ug human siya nakapasalamat niini, nagsugo siya sa mga tinun-an aron sa pag-apod-apod usab niini. ⁸ Sila nangaon ug nangabusog, ug ilang ghipos ang nabilin nga pagkaon gikan sa mga pinikaspikas nga bahin, kini pito ka dagkong basket. ⁹ Adunay mga upat ka libo ka mga tawo. Unya gipapauli niya sila. ¹⁰ Dihadiha dayon misakay siya sa sakayan uban sa iyang mga tinun-an, ug sila miadto sa rehiyon sa Dalmanuta. ¹¹ Unya ang mga Pariseo migawas ug nagsugod sa pagpakiglantugi kaniya. Sila nangita kaniya ug usa ka ilhanan nga gikan sa langit, aron sa pagsulay kaniya. ¹² Siya miginhawa ug lawom sa iyang espiritu ug miingon, "Nganong nangita man ug usa ka ilhanan kini nga mga kaliwatan? Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, walay ilhanan nga ihatag niini nga kaliwatan." ¹³ Unya mibiya siya kanila, misakay na usab sa sakayan, ug mibiya ug miadto sa pikas bahin. ¹⁴ Karon ang mga tinun-an nakalimot sa pagdala ug tinapay uban kanila. Wala na silay bisan usa kabuok tinapay sa sakayan. ¹⁵ Siya nagpahimangno kanila, nag-ingon, "Pagbantay ug pag-amping batok sa patubo sa mga Pariseo ug sa patubo ni Herodes." ¹⁶ Ang mga tinun-an nangatarongan sila sa usag-usa, "Tungod kay wala na kitay tinapay." ¹⁷ Si Jesus nasayod niini, ug siya miingon kanila, "Nganong naglalis man kamo kung wala nay tinapay? Wala ba gihapon ninyo makita? Wala ba gihapon ninyo masabti? Ang inyong mga kasingkasing nahimo nabang habol?" ¹⁸ Aduna kamoy mga mata, dili ba kamo makakita? Aduna kamoy mga dalunggan, dili ba kamo makadungog? Wala ba kamo nakahinumdom?" ¹⁹ Sa dihang akong gipikaspikas ang tinapay taliwala sa lima ka libo, pila ka bukag ang napuno sa pinikaspikas nga tinapay nga inyong nadala?" Sila mitubag kaniya, "Napulo ug duha." ²⁰ Ug sa dihang akong gipikaspikas ang pito ka tinapay taliwala sa upat ka libo, pila ka bukag ang napuno nga inyong nadala?" Sila mitubag kaniya, "Pito." ²¹ Siya miingon, "Wala ba gihapon kamo makasabot?" ²² Sila miadto sa Betsaida. Ang mga tawo didto nagdala kaniya ug usa ka tawong buta ug nagpakiluoy kang Jesus nga hikapon siya. ²³ Gigunitan ni Jesus ang tawong buta pinaagi sa iyang kamot, ug giagak siya pagawas sa baryo. Sa dihang naluwaan na niya ang iyang mga mata ug gitapion niya ang iyang kamot kaniya, nangutana siya kaniya, "Aduna ka na bay nakita?" ²⁴ Mihangad siya, ug miingon, "Nakita ko ang mga tawo apan daw sama sila sa mga kahoy nga naglakaw." ²⁵ Unya gitapion na usab niya ang iyang kamot sa iyang mga mata, ug ang tawo mibuka sa iyang mata, ang iyang panan-aw nahibalik, ug nakita niya ang tanang butang nga tin-aw na. ²⁶ Gipapauli siya ni Jesus paingon sa iyang panimalay ug miingon, "Ayaw pagsulod sa lungsod." ²⁷ Si Jesus milakaw pagawas uban sa iyang mga tinun-an didto sa mga baryo sa Cesarea Filipos. Didto sa dalan nangutana siya sa iyang mga tinun-an, "Kinsa man ako sumala sa gisulti sa mga tawo?" ²⁸ Sila mitubag kaniya ug miingon, "Si Juan nga tigbawtismo. Ang uban nag-ingon, 'Si Elias,' ug ang uban, 'Usa sa mga propeta.'" ²⁹ Siya nangutana kanila, "Apan kinsa man ako alang kaninyo?" Mitubag si Pedro nga nag-ingon kaniya, "Ikaw ang Cristo." ³⁰ Ug si Jesus nagpasidaan kanila nga dili manugilon kang bisan kinsa mahitungod kaniya. ³¹ Siya nagsugod sa pagtudlo kanila nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga mag-antos sa daghang mga butang, igasalikway sa mga kadagkoan ug sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba, ug pagapatyon, ug mabanhaw pag-usab human sa tulo ka adlaw. ³² Gisulti niya kini nga mensahe sa tin-aw. Unya si Pedro nagdala kaniya sa daplin ug nagsugod sa pagbadlong kaniya. ³³ Apan si Jesus milingi ug mitan-aw sa iyang mga tinun-an ug unya gibadlong niya si Pedro ug miingon, "Palayo kanako, Satanas! Kay wala nimo gibutang sa imong huna-huna ang mga butang sa Dios, apan sa mga butang sa mga tawo." ³⁴ Unya iyang gitawag ang panon ug ang iyang mga tinun-an, ug siya miingon, "Kung kinsa ang buot mosunod kanako, kinahanglan gayod niya ilimod ang iyang kaugalingon, ug magpas-an sa iyang krus, ug mosunod kanako." ³⁵ Kay bisan kinsa kadtong buot moluwas sa iyang kinabuhi mawad-an niini, ug kinsa kadtong mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako ug alang sa ebanghelyo maluwas niya kini. ³⁶ Unsa man ang makuha sa usa ka tawo kung maangkon niya ang tibuok kalibotan ug unya mawad-an sa iyang kinabuhi? ³⁷ Unsa man ang ikahatag sa usa ka tawo nga baylo alang sa iyang kinabuhi? ³⁸ Bisin kinsa kadtong magakaulaw kanako ug sa akong mga pulong niining mananapaw ug makasasala nga kaliwatan, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo pag-abot niya sa himaya sa iyang Amahan uban sa balaang mga anghel."

Chapter 9

¹ Miingon siya kanila, "Sa pagkatinuod ako magaingon kaninyo, adunay pipila kaninyo nga nagtindog dinhi nga dili makatilaw ug kamatayon sa dili pa nila makita ang gingharian sa Dios nga moabot uban ang gahom." ² Paglabay sa unom ka adlaw, giuban ni Jesus si Pedro ug Santiago ug Juan ug gidala sila sa taas nga bukid nga sila lamang. Unya nausab ang iyang panagway sa ilang atubangan. ³ Ang iyang bisti misilaw pag-ayo, hilabihan kaputi, nga walay pampaputi sa kalibotan nga arang makapaputi. ⁴ Unya si Elias uban si Moises mitungha ngadto kanila, ug sila nagsultihanay uban ni Jesus. ⁵ Si Pedro mitubag ug miingon kang Jesus, "Rabbi, maayo alang kanato nga ania kita dinhi ug kinahanglan maghimo kami ug tulo ka pasilonganan, tugoti kami nga magbuhat ug usa alang kanimo, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias." ⁶ (Tungod kay si Pedro wala masayod kung unsay isulti, kay sila nangahadlok.) ⁷ Ang panganod miabot ug mitabon kanila. Unya ang usa ka tingog migula gikan sa panganod, "Kini ang akong hinigugmang Anak. Paminaw kaniya." ⁸ Sa kalit lang, sa dihang sila mitan-aw sa palibot, wala na silay nakita nga uban kanila, apan si Jesus lamang. ⁹ Samtang sila nanglugsong sa bukid, siya nagmando kanila sa dili pagpanugilon kung unsa ang ilang nakita hangtod nga ang Anak sa Tawo mabanhaw gikan sa mga patay. ¹⁰ Busa ilang gitago ang maong butang sa ilang mga kaugalingon, apan ilang gihisgotan sa ilang mga kaugalingon kung unsa ang buot ipasabot sa "mabanhaw gikan sa mga patay". ¹¹ Sila nangutana kaniya, "Ngano nga ang mga escriba miingon nga si Elias kinahanglan nga unang moabot?" ¹² Siya miingon kanila, "Si Elias mouna gayod pag-abot aron nga iyang mapasig-uli ang tanang butang. Unya nganong nasulat nga ang Anak sa Tawo kinahanglang mag-antos ug daghang mga butang ug tamayon?" ¹³ Apan ako moingon kaninyo nga si Elias miabot na, ug ilang gibuhat kung unsa ang ilang buot buhaton kaniya, sumala sa gisulti sa kasulatan mahitungod kaniya." ¹⁴ Sa pag-abot nila sa mga tinun-an, ilang nakita ang dakong panon palibot kanila, ug ang mga escriba nakiglalis kanila. ¹⁵ Sa dihang nakita nila si Jesus, ang tibuk panon nahibulong ug sila midagan ngadto kaniya ug pag-abi-abi kaniya. ¹⁶ Iyang gipangutana ang iyang mga tinun-an, "Mahitungod sa unsa ang inyong gilalisan?" ¹⁷ Usa sa panon mitubag kaniya, "Magtutudlo, akong gidala kanimo ang akong anak nga lalaki. Adunay espiritu nga naghimo kaniyang dili makasulti." ¹⁸ Siya mukirig ug ilamba siya sa yuta; mobula ang iyang baba, mokagot ang iyang mga ngipon, ug dayon mugahi. Akong gihangyo ang imong mga tinun-an sa pagpahawa niini gikan kaniya, apan dili sila makahimo." ¹⁹ Siya mitubag kanila, "Dili matinoohon nga kaliwatan, hangtod kanus-a ako mag-uban kaninyo? Hangtod kanus-a ba ako magapailob kaninyo? Dad-a siya nganhi kanako." ²⁰ Ilang gidala ang batang lalaki ngadto kaniya. Sa dihang ang espiritu nakakita kang Jesus, kini dihadia gikumbolsyon siya. Ang batang lalaki natumba sa yuta ug nagbula-bula ang baba. ²¹ Si Jesus nangutana sa iyang amahan, "Unsa na kadugay nga siya sama niini?" Ang amahan miingon, "Sukad sa iyang pagkabata." ²² Kini kanunay nga molabay kaniya ngadto sa kalayo o ngadto sa tubig ug misulay sa paglaglag kaniya. Kung ikaw makahimo sa pagbuhat sa bisan unsa, kaluy-i kami ug tabangi kami." ²³ Si Jesus miingon kaniya, "'Kung ikaw makahimo?' Ang tanang butang mahimo alang sa usa nga motuo." ²⁴ Dihadiha ang amahan sa bata misinggit ug miingon, "Mituo ako! Tabangi ang akong pagka dili matinoohon!" ²⁵ Sa dihang nakita ni Jesus ang panon nga nagdagan ngadto kanila, iyang gibaadlong ang mahugaw nga espiritu ug miingon, "Ikaw amang ug bungol nga espiritu, ako nagmando kanimo, gula gikan kaniya, ug ayaw na gayod pagsulod ngadto kaniya pag-usab." ²⁶ Kini misinggit ug gipakombulsyon ang batang lalaki pag-ayo ug unya migula. Ang batang lalaki nahisama sa usa ka patay, labihan kaayo nga ang kadaghanan sa mga tawo nag-ingon, "Patay na siya." ²⁷ Apan si Jesus migunit kaniya sa kamot ug gibangon siya, ug ang batang lalaki mitindog. ²⁸ Sa dihang si Jesus miabot sa balay, ang iyang mga tinun-an nangutana kaniya nga sila lamang, "Nganong wala man kami makahingilin niini?" ²⁹ Siya miingon kanila, "Kini nga matang dili mahingilin gawas sa pag-ampo." ³⁰ Sila mibiya gikan didto ug milatas paingon sa Galilea. Siya dili buot nga may masayod nga si bisan kinsa kung asa sila, ³¹ kay siya nagatudlo sa iyang mga tinun-an. Siya miingon kanila, "Ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa katawhan, ug ila siyang patyon. Sa dihang siya mamatay na, human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw pag-usab." ³² Apan sila wala makasabot niining pahayag, ug sila nahadlok sa pagpangutana kaniya. ³³ Unya Sila miabot sa Capernaum. Sa dihang siya atua na sa balay iyang gipangutana sila, "Unsa ang inyong gihisgotan samtang anaa sa dalan?" ³⁴ Apan sila hilom lamang. Tungod kay naglalis sila sa matag-usa samtang anaa sa dalan mahitungod kung kinsa ang labing dako. ³⁵ Siya milingkod ug gitawag ang napulog duha siya miingon kanila, "Si bisan kinsa ang buot nga mahiuna, siya kinahanglan maulahi sa tanan ug sulugoon sa tanan." ³⁶ Siya mikuha ug gagmay nga bata ug gibutang siya sa ilang taliwala. Iyang gikugos ang bata sa iyang mga bukton ug miingon ngadto kanila, ³⁷ "Si bisan kinsa nga modawat sama sa bata pinaagi sa akong ngalan siya usab nagadawat kanako; ug si bisan kinsa nga nagadawat kanako siya wala nagadawat kanako, kondili kaniya usab nga nagpadala kanako." ³⁸ Si Juan miingon kaniya, "Magtutudlo, kami nakakita ug usa ka tawo nga nag-abog ug mga demonyo sa imong ngalan ug among

gipahunong siya , tungod kay siya wala man nagsunod kanato." ³⁹ Apan si Jesus miingon, "Ayaw siya pahunonga, tungod kay walay makahimo sa pagbuhay ug gamhanang mga buhat sa akong ngalan ug unya makahimo sa pagsulti sa bisan unsa nga daotang butang mahitungod kanako. ⁴⁰ Si bisan kinsa nga dili batok kanato dapig kanato. ⁴¹ Si bisan kinsa nga mohatag kaninyo ug usa ka basong tubig sa akong ngalan tungod kay kamo nahisakop kang Cristo, sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili mawala kaniya ang iyang ganti. ⁴² Si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa usa niining gagmayng mga bata nga mituo kanako aron mapandol, mas maayo alang kaniya nga higtan ug usa ka dakong galingan nga bato ang iyang liog ug ihulog ngadto sa dagat. ⁴³ Kung ang imong kamot mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo ang pagsulod ngadto sa kinabuhi nga pungkol kaysa adunay duha ka kamot ug moadto sa impiyerno, sa kalayo nga walay pagkapalong. ⁴⁴ Ang labing maayo nga mga karaan nga kopya giwala kining mga pulong gikan sa bersikulo 44 ug 46, bersikulo 44 "nga diin ang ilang ulod dili mamatay ug ang kalayo dili mapalong" ⁴⁵ Kung ang imong tiil mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga putol ang tiil, kaysa aduna kay duha ka tiil, ug ilabay ngadto sa impiyerno. ⁴⁶ Tan-awa ang "note" sa bersikulo 44. ⁴⁷ Kung ang imong mata mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, lugita kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa gingharian sa Dios nga adunay usa ka mata kaysa adunay duha ka mata ug ilabay ngadto sa impiyerno, ⁴⁸ diin ang ilang ulod dili mamatay, ug ang kalayo dili mapalong. ⁴⁹ Kay ang tanan pagaasinan sa kalayo. ⁵⁰ Ang asin maayo, apan kung ang asin mawad-an sa iyang kaparat, unsaon man nimo pagpabalik nga moparat kini pag-usab? Pagbaton ug asin sa inyong taliwala, ug pagdinaitay kamo sa usag-usa."

Chapter 10

¹ Si Jesus mibiya sa maong dapit ug miadto sa rehiyon sa Judea ug sa lugar nga tabok sa Suba sa Jordan, ug ang panon sa katawhan miadto kaniya pag-usab. Siya nanudlo kanila pag-usab, sama sa iyang nabatasan nga pagabuhaton. ² Ang mga Pariseo miadto kaniya aron sa pagsuway kaniya ug nangutana, "Uyon ba kini sa balaod alang sa usa ka bana nga mobulag sa iyang asawa?" ³ Siya mitubag, "Unsa man ang gisugo ni Moises kaninyo?" ⁴ Sila miingon, "Si Moises nagtugot sa usa ka tawo nga mosulat ug usa ka pagpamatuod sa panagbulag ug unya palakton siya." ⁵ "Kini tungod sa inyong gahi nga mga kasingkasing siya nagsulat kaninyo niining balaod," Si Jesus miingon ngadto kanila. ⁶ "Apan gikan sa sinugdanan sa pagmugna, 'Ang Dios nagbuhat kanila lalaki ug babaye.' ⁷ 'Kay mao kini ang hinungdan nga ang lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug makigtipon sa iyang asawa, ⁸ ug ang duha mahimong usa na ka unod. Busa dili na sila magpabilin nga duha, apan usa na ka unod.' ⁹ Busa kung unsa ang gihiusa sa Dios, dili pagabulagon sa tawo." ¹⁰ Sa dihang sila didto na sa balay, ang mga tinun-an nangutana kaniya pag-usab mahitungod niini. ¹¹ Siya miingon ngadto kanila, "Kinsa kadtong mobulag sa iyang asawa ug makigminyo sa lain nga babaye nakapanapaw batok kaniya. ¹² Ug kung siya mobulag sa iyang bana ug makigminyo sa lain nga lalaki, siya nakapanapaw." ¹³ Ang mga tawo nagdala sa ilang gagmay nga mga bata ngadto kaniya aron siya makahimo sa paghikap kanila, apan ang mga tinun-an nagbadlong kanila. ¹⁴ Sa dihang nakita kini ni Jesus, siya wala gayud makauyon ug miingon ngadto kanila, "Tugoti ang gagmay nga mga bata nga mopaduol kanako, ug ayaw sila pugngi, tungod kay ang gingharian sa Dios iya sa sama kanila. ¹⁵ Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo, kinsa kadtong dili modawat sa gingharian sa Dios sama sa usa ka bata dili gayod makasulod niini." ¹⁶ Unya siya mikuha ug mga bata ngadto sa iyang mga bukton ug gipanalanginan sila samtang iyang gibutang ang iyang mga kamot ngadto kanila. ¹⁷ Samtang siya nagsugod sa iyang panaw, usa ka tawo migukod ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan ug nangutana, "Maayong Magtutudlo, unsa ang angay nakong buhaton aron mapanunod ang kinabuhing walay kataposan?" ¹⁸ Si Jesus miingon, "Nganong gitawag mo man ako nga maayo? Walay bisan usa nga maayo gawas lamang sa Dios. ¹⁹ Ikaw nasayod sa mga kasugoan: Ayaw pagpatay, ayaw panapaw, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug mga bakak, ayaw panglimbong, tahora ang imong amahan ug inahan." ²⁰ Ang tawo miingon, "Magtutudlo, kining tanan nga mga butang akong gituman gikan pa sa akong pagkabatan-on." ²¹ Si Jesus mitan-aw kaniya ug gihigugma siya. Siya miingon ngadto kaniya, "Usa ka butang ang imong kulang. Kinahanglan ibaligya mo ang tanan nga anaa kanimo ug ihatag kini ngadto sa mga kabos, ug ikaw adunay bahandi sa langit. Unya balik, sunod kanako." ²² Apan tungod niini nga pamahayag nagmasulub-on siya pag-ayo ug milakaw palayo nga magul-anon, tungod siya adunay daghang mga katigayonan. ²³ Si Jesus mitan-aw sa palibot ug miingon ngadto sa iyang mga tinun-an, "Lisod gayod kini alang niadtong mga dato nga mosulod sa gingharian sa Dios!" ²⁴ Ang mga tinun-an nahibulong sa iyang gipamulong. Apan si Jesus miingon ngadto kanila pag-usab, "Mga anak, lisod gayod ang pagsulod didto sa gingharian sa Dios! ²⁵ Mas sayon alang sa usa ka kamelyo nga moagi sa bangag sa dagom kay sa niadtong tawo nga dato sa pagsulod sa gingharian sa Dios." ²⁶ Sila nahibulong pag-ayo ug miingon sa matag-usa, "Unya kinsa ra man ang maluwas?" ²⁷ Si Jesus mitan-aw kanila ug miingon, "Sa mga tawo kini imposible, apan dili sa Dios. Kay ang tanang butang mahimo sa Dios." ²⁸ Si Pedro misugod sa pagsulti kaniya, "Tan-awa, gibiyaan namo ang tanang butang ug misunod kanimo." ²⁹ Si Jesus miingon, "Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, walay usa nga mobiya sa iyang balay o mga igsoong lalaki o mga igsoong babaye o inahan o amahan o mga anak o kayutaan alang kanako ug alang sa ebanghelyo ³⁰ nga dili makadawat ug ginatos ka pilo sama sa ania karon niining kalibotana: mga balay ug mga igsoong lalaki mga igsoong babaye mga inahan ug mga anak ug kayutaan, uban sa mga paglutos, ug ang kalibotan nga umaabot, kinabuhing walay kataposan. ³¹ Apan daghan ang nahiuna nga maulahi, ug ang maulahi mahiuna." ³² Sila naglakaw sa dalan patungas ngadto sa Jerusalem, ug si Jesus nag-una kanila. Ang mga tinun-an natingala, ug ang mga nagsunod kaniya nangahadlok. Unya gidala ni Jesus ang Napulog Duha ngadto sa daplin pag-usab ug nagsugod sa pagsulti kanila kung unsa ang umaabot nga mahitabo ngadto kaniya: ³³ "Tan-awa, motungas kita ngadto sa Jerusalem, unya ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba. Sila ang magahukom kaniya ngadto sa kamatayon ug itugyan siya ngadto sa mga Gentil. ³⁴ Sila magbugalbugal kaniya, lud-an siya, latigohon siya, ug itugyan siya ngadto sa kamatayon. Apan human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw." ³⁵ Si Santiago ug si Juan, mga anak nga lalaki ni Zebedeo, miduol kaniya ug miingon, "Magtutudlo, buot namo nga magbuhat ka alang kanamo bisan unsa nga among pangayoon kanimo." ³⁶ Siya miingon ngadto kanila, "Unsa ang buot ninyo nga akong buhaton alang kaninyo?" ³⁷ Sila miingon, "Tugoti kami nga molingkod uban kanimo sa imong himaya, ang usa sa imong tuo nga kamot ug ang usa sa imong wala." ³⁸ Apan si Jesus mitubag ngadto kanila, "Wala kamo masayod kung unsa ang inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga akong paga-imnan o makalahutay sa bawtismo nga ibawtismo kanako?" ³⁹ Sila miingon ngadto kaniya,

"Makahimo kami." Si Jesus miingon ngadto kanila, "Ang kopa nga akong paga-imnan, makainom kamo. Ug ang bawtismo nga ibawtismo kanako, kamo pagabawtismohan." ⁴⁰ Apan kinsa kadtong molingkod sa akong tuo nga kamot o sa akong wala nga kamot dili ako ang magahatag, apan kini alang niadtong mga giandaman niini." ⁴¹ Sa dihang ang ubang napulo ka tinun-an nakadungog mahitungod niini, sila nagsugod ug kasuko pag-ayo ngadto kang Santiago ug Juan. ⁴² Si Jesus nagtawag kanila ngadto kaniya ug miingon, "Kamo nasayod nga kadtong namonoan sa mga Gentil maoy nagdumala kanila, ug ang pangulo nag gamit sa ilang autoridad ngadto kanila. ⁴³ Apan dili kini maoy pamaagi nganha kaninyo. Kinsa kadtong nangandoy nga mahimong labing dako nganha kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon, ⁴⁴ ug kinsa kadtong nangandoy nga mahimong labaw nganha kaninyo kinahanglan mahimong ulipon sa tanan. ⁴⁵ Kay ang Anak sa Tawo wala moanhi aron alagaran, apan sa pag-alagad, ug motugyan sa iyang kinabuhi aron sa paglukat alang sa kadaghanan." ⁴⁶ Sila miabot sa Jerico. Samtang siya mibiya sa Jerico uban ang iyang mga tinun-an ug usa ka dakong panon, ang anak nga lalaki ni Timeos, si Bartimeos, usa ka buta nga makikilimos, nga naglingkod daplin sa dalan. ⁴⁷ Sa dihang siya nakadungog kang Jesus nga Nasareno, siya nagsugod ug singgit ug nag-ingon, "Jesus, Anak ni David, kaloy-i intawon ako!" ⁴⁸ Daghan ang nagbadlong sa buta nga tawo, nagsulti kaniya nga maghilom. Apan siya misinggit ug kusog pa gayod, "Anak ni David, kaloy-i intawon ako!" ⁴⁹ Si Jesus mihunong ug nagsugo nga siya tawgon. Sila nagtawag sa buta nga tawo, nag-ingon, "Pagmaisog! Tindog! Siya nagtawag kanimo" ⁵⁰ Iyang gilabay sa daplin ang iyang kupo, mikalit ug tindog, ug miduol kang Jesus. ⁵¹ Si Jesus mitubag kaniya ug miingon, "Unsa ang buot nimo nga akong buhaton alang kanimo?" Ang buta nga tawo miingon, "Rabbi, buot nako nga makadawat sa akong panan-aw." ⁵² Unya si Jesus miingon kaniya, "Lakaw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo." Dihadiha dayon siya nakakita pag-usab, ug misunod kaniya didto sa dalan samtang siya nagpadayon sa paglakaw.

Chapter 11

¹ Karon samtang nagpadulong sila ngadto sa Jerusalem, nagkaduol sila sa Betfage ug sa Betania didto sa Bukid sa mga Olibo, ug si Jesus nagpadala sa duha sa iyang mga tinun-an ² ug miingon ngadto kanila, "Pangadto kamo sa baryo nga atbang kanato. Sa makasulod na kamo didto, makakita kamo ug usa ka asno nga wala pa sukad masakyi. Badbari kini ug dad-a dinhi kanako." ³ Kung adunay moingon kaninyo, 'Nganong gibuhat ninyo kini?' kinahanglan moingon kamo, 'Ang Ginoo nagkinahanglan niini ug iuli ra dayon kini.'" ⁴ Nanglakaw sila ug ilang nakaplagan ang usa ka asno nga gihigot sa usa ka pultahan sa gawas sa dalan, ug gibadbaran nila kini. ⁵ Ang pipila nga mga tawo nga nagbarog didto ug miingon kanila, "Unsa kanang inyong gibuhat, nga gibadbaran man kanang asno?" ⁶ Ug gisultihan nila sila sumala sa giingon ni Jesus kanila, ug gipalakaw sila sa mga tawo. ⁷ Gidala sa duha ka tinun-an ang asno ngadto kang Jesus ug gihapin ang ilang mga bisti niini aron masakyan ni Jesus. ⁸ Daghang mga tawo nagbukhad sa ilang mga panapton ngadto sa dalan, ug ang uban nagkatag sa mga sanga nga gipamutol nila gikan sa mga kaumahan. ⁹ Kadtong nag-una kaniya ug kadtong nagsunod kaniya misinggit, "Hosana! Bulahan ang mianhi sa ngalan sa Ginoo." ¹⁰ Bulahan ang umaabot nga gingharian sa atong amahan nga si David! Hosana sa kahitas-an!" ¹¹ Unya si Jesus misulod sa Jerusalem ug miadto sa templo mitan-aw siya palibot sa tanang butang. Padulong na sa pagkagabii niadtong tungora, ug miadto siya sa Betania kauban ang Napulog Duha. ¹² Sa pagkasunod adlaw sa dihang mibalik sila sa Betania, gigutom siya. ¹³ Nakita gikan sa halayo ang kahoy nga igera nga adunay mga dahon, Siya miduol siya aron pagtan-aw kung aduna bay bunga kini, sa pag-abot niya, wala siyay nakit-an gawas sa mga dahon, tungod kay dili man kadto tingbunga sa mga igera. ¹⁴ Giingnan niya kini, "Wala nay makakaon sa mga bunga gikan kanimo pag-usab." Ang iyang mga tinun-an nakadungog niini. ¹⁵ Nangabot sila sa Jerusalem, ug misulod siya sa templo ug nagsugod sa pag-abog sa mga namaligya ug mga mamalitay sulod sa templo. Giyabo niya ang mga lamesa sa mga magbabaylo sa salapi ug mga lingkoranan niadtong namaligya ug mga pati. ¹⁶ Wala siya magtugot kang bisan kinsa nga magdala sa bisan unsa nga mabaligya didto sa templo. ¹⁷ Nagtudlo siya kanila ug miingon, "Wala ba kini mahisulat, 'Ang akong balay pagatawgon nga usa ka balay alampoonan alang sa tanang kanasoran?' Apan gihimo ninyo kini nga tagoanan sa mga kawatan." ¹⁸ Ang mga pangulong pari ug ang mga manunulat sa balaod nakadungog kung unsa ang iyang gisulti, ug sila nangitag paagi sa pagpatay kaniya. Kay nangahadlok sila kaniya kay ang tanang katawhan natingala man sa iyang pagtulon-an. ¹⁹ Sa dihang miabot ang kagabhion, mobiya sila sa siyudad. ²⁰ Samtang naglakaw sila sayo sa buntag, ilang nakita ang kahoy nga igera nga nalaya na hangtod sa iyang mga gamot. ²¹ Nakahinumdom si Pedro ug miingon, "Rabbi, tan-awa! Ang kahoy nga igera nga imong gitunglo nalaya na." ²² Mitubag si Jesus kanila, "Pagbaton ug pagtoo sa Dios. ²³ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo si bisan kinsa nga moingon niining bukid, 'Barog ug i itsa ang imong kaugalingon sa dagat,' ug kung wala siya magduhaduha sa iyang kasingkasing apan motuo nga mahitabo kung unsa ang iyang gisulti, mao kadto ang pagabuhaton sa Dios. ²⁴ Busa sultihan ko kamo: ang tanan nga pangayoon ninyo diha sa mga pag-ampo, tuohi nga madawat ninyo kini, ug maangkon ninyo kini. ²⁵ Sa dihang motindog kamo ug mag-ampo, kinahanglan mopasaylo gayod kamo kung aduna kamoy kayugot batok kang bisan kinsa aron ang inyong Amahan nga anaa sa langit magpasaylo usab sa inyong mga kalapasan. ²⁶ (Ang labing maayo nga karaang kopya niini nga bersikulo giwala (tan-awa sa Mat. 6: 15)) Mar. 11: 26 Apan kung dili kamo mopasaylo, dili usab mopasaylo sa inyong mga sala ang Amahan ninyo nga atua sa langit. ²⁷ Namalik sila pag-usab sa Jerusalem. Samtang si Jesus naglakaw didto sa templo, ang mga pangulo nga pari, ang mga eskriba, ug ang tanang mga kadagkoan miduol kaniya. ²⁸ Sila miingon kaniya, "Pinaagi sa unsang katungod gibuhat mo kining mga butanga, ug kinsa ang naghatag kanimo sa katungod sa pagbuhat niana?" ²⁹ Si Jesus miingon kanila, "Mangutana ko kaninyo ug usa ka pangutana. Sultihi ako ug tug-anan ko usab kamo kung sa unsa nga katungod gibuhat ko kining mga butanga. ³⁰ Ang bawtismo ni Juan, gikan ba kadto sa langit o gikan sa tawo? Tubaga ako." ³¹ Naghisgot sila taliwala sa ilang kaugalingon ug naglalis nga nag-ingon, "Kung moingon kita nga 'Gikan sa langit'—moingon siya nga, 'Nganong wala man lagi kamo motuo kaniya?' ³² Apan kung moingon kita nga, 'Gikan sa tawo' ...nangahadlok sila sa katawhan tungod kay giila nila nga si Juan usa ka propeta. ³³ Unya mitubag sila kang Jesus nga miingon, "Wala kami masayod." Unya misulti si Jesus kanila, "Dili usab ako motug-an kaninyo kung unsa nga katungod gibuhat ko kining mga butanga."

Chapter 12

¹ Unya si Jesus nagsugod sa pagtudlo kanila sa mga sambingay. Siya miingon, "Adunay tawo nga nagtanom ug parasan, nagbutang ug koral palibot niini, ug nagkalot ug buho para pug-anan sa paras. Unya iya kining gibusan ug tore nga bantayanan ug unya gipaabangan niya ang parasan sa mga tagatanom sa paras. Unya miadto siya sa iyang panaw." ² Sa saktong panahon, nagpadala siya ug sulugoon didto sa mga tagatanom ug paras aron modawat siya sa pipila nga bunga gikan sa parasan. ³ Apan ila siyang gidakop, gikulata, ug gipapa-uli nga walay dala. ⁴ Nagpadala usab siya didto kanila ug lain pang sulugoon, ug ilang gisamaran ang iyang ulo ug gipakaulawan. ⁵ Nagpadala siya ug lain pa, ug kini ilang gipatay. Daghan pa ang ilang gibuhatan sa samang paagi, ang pipila gibunalan ug ang uban gipatay. ⁶ Aduna pa siyay usa ka tawo nga nahibilin aron ipadala, ang hinigugmang anak nga lalaki. Siya mao ang kataposan nga iyang ipadala ngadto kanila. Siya miingon, "Tahuron gayod nila ang akong anak." ⁷ Apan ang tagatanom sa paras miingon sa usag usa "Kini ang manununod. Dali, ato siyang patyon, ug ang panulondon maato." ⁸ Ila siyang gidakop, gipatay, ug gilabay sa gawas sa parasan. ⁹ Busa, unsa man ang buhaton sa tag-iya sa parasan? Siya moadto ug pouhon ang mga magtatanom sa paras ug ang parasan ihatag niya didto sa uban. ¹⁰ Wala ba kamo makabasa niining kasulatan? 'Ang bato nga gisalikway sa magtutukod, nahimo nga patukoranan.' ¹¹ Kini naggikan sa Ginoo ug kahibulongan kini sa atong mga mata." ¹² Human niini ang mga kadagkoan sa mga Judio nangitag paagi sa pagdakop kang Jesus kay sila nasayod nga nagsulti siya ug sambingay batok kanila. Apan nahadlok sila sa panon. Busa mibiya sila ug nagpalayo. ¹³ Unya sila nagpadala didto kaniya sa pipila ka Pariseo ug pipila ka mga Herodians, sa pagbitik kaniya sa iyang gipamulong. ¹⁴ Sa dihang sila miabot, sila misulti ngadto kaniya, "Magtutudlo, nasayod kami nga wala ka magpakabana sa gisulti sa uban, ug walan kay pinalabi sa matag usa ka tawo. Ikaw tinuod nga nagtudlo sa pamaagi sa Dios. Uyon ba kini sa balaod nga mobayad ug buhis ngadto kang Cesar o dili? Mobayad ba kita o dili?" ¹⁵ Apan nasayod si Jesus sa ilang pagpakaaron-ingnon ug miingon kanila, "Nganong gisulayan ako ninyo? Dad-i ako ug denario aron ako kining tan-awon." ¹⁶ Sila nagdala ug usa ngadto kang Jesus. Siya miingon kanila, "Kinsang hulagway ang nakasulat niini?" Sila miingon "kang Cesar." ¹⁷ Si Jesus miingon, "Ihatag kang Cesar ang mga butang nga iya kang Cesar, ug sa Dios ang mga butang nga iya sa Dios." Sila natingala kaniya. ¹⁸ Unya ang mga Saduseo, sila nga nagsulti nga walay pagkabanhaw, miduol kaniya. Sila nangutana kaniya nga nag-ingon, ¹⁹ "Magtutudlo, si Moises nagsulat alang kanato, 'Kung ang igsoong lalaki mamatay ug nabiyaan ang iyang asawa, apan wala siya makabaton ug anak, ang lalaki kinahanglan mokuha sa asawa sa iyang igsoon, ug mobaton ug anak alang sa iyang igsoong lalaki.' ²⁰ Adunay pito ka managsoong lalaki; ang una nangasawa ug unya namatay, nibiya nga walay anak. ²¹ Unya ang ikaduha nakigminyo sa babaye ug namatay, nibiya nga walay anak, ug ang ikatulo mao gihapon. ²² Ang pito mibiya nga walay mga anak. Sa kataposan niining tanan ang babaye namatay usab. ²³ Panahon sa pagkabanhaw, sa dihang sila mabuhi pag-usab, kang kinsa nga asawa ang babaye? Kay ang tanang pito ka managsoong lalaki nakapangasawa man kaniya." ²⁴ Si Jesus miingon, "Dili ba kini mao ang hinungdan nga nangasayop kamo, tungod kay wala kamo masayod sa kasulatan ug sa gahom sa Dios? ²⁵ Kay sa dihang sila mabuhi gikan sa mga patay, sila dili na magminyoay, o tugotan nga mangasawa, apan sila sama na sa mga anghel sa langit. ²⁶ Apan mahitungod sa mga namatay nga gibanhaw, wala ba kamo makabasa sa basahon ni Moises, sa gisaysay mahitungod sa sampinit, giunsa sa Dios sa pagpakigsulti kaniya ug miingon, 'Ako ang Dios ni Abraham ang Dios ni Isaac ug ang Dios ni Jacob?'" ²⁷ Dili siya Dios sa mga patay, apan sa mga buhi. Nasayop gayod kamo." ²⁸ Ang usa sa mga eskriba miduol ug nakadungog sa ilahang panaghisgotanay; iyang nakakita nga maayo ang pagtubag ni Jesus kanila. Siya nangutana kaniya, "Unsa nga kasugoan ang labing mahinungdanon sa tanan?" ²⁹ Si Jesus mitubag, "Ang labing mahinungdanon mao kini, 'Pamati, Israel, ang Ginoo nga atong Dios, ang Ginoo usa lamang. ³⁰ Kinahanglan higugmaon ninyo ang Ginoo nga inyong Dios sa tibuok ninyo nga kasingkasing ug tibuok ninyo nga kalag, sa tibuok ninyo nga hunahuna, ug sa tibuok ninyo nga kusog.' ³¹ Ang ikaduha nga sugo mao kini, 'Kinahanglan higugmaon ninyo ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon,' Wala nay makalabaw niining maong mga kasugoan." ³² Ang eskriba miingon, "Maayong, Magtutudlo! Tinuod gayod ang imong giingon nga ang Dios usa lamang, ug nga wala nay lain gawas kaniya. ³³ Sa paghigugma kaniya sa tibuok natong kasing kasing ug tibuok nato nga salabotan ug tibuok nato nga kusog, ug sa paghigugma sa silingan sama sa kaugalingon kini labaw pa sa mga halad nga sinunog ug sakripisyo." ³⁴ Sa dihang si Jesus nakakita nga naghatag siya ug maayong tubag, siya miingon kaniya, "Dili ka halayo sa gingharian sa Dios." Pagkahuman niana wala na gayoy nangahas sa pagpangutana kang Jesus. ³⁵ Samtang Jesus nanudlo didto sa templo, ug siya miingon, "Giunsa kini nga ang mga eskriba nagsulti nga ang Cristo anak ni David? ³⁶ Si David sa iyang kaugalingon, pinaagi sa Balaang Espiritu, miingon, 'Ang Ginoo miingon ngadto sa akong Ginoo, Lingkod dinhi sa akong tuong kamot, hangtod nga himuon kung tumbanan ang imong mga kaaway.' ³⁷ Si David sa iyang kaugalingon nagtawag kaniyang 'Ginoo', busa

naunsa nga siya anak ni David?" Ang dakong panon naminaw kaniya uban sa kalipay.³⁸ Sa iyang pagpanudlo si Jesus miingon, "Pagbantay sa mga eskriba, kinsa nagtinguha sa paglakaw nga nagbisti ug tag-as, ug buot sila nga paga abiabihon diha sa mga merkado,³⁹ ug sa labing importanteng lingkoranan sa sinagoga, ug sa sa labing maayong pwesto sa kumbera.⁴⁰ Ila usab nga giilog ang balay sa mga balo, ug nag-ampo sila sa tag-as kaayo aron ipakita sa mga tawo. Kini nga mga tawo makadawat ug labing dako nga silot."⁴¹ Unya si Jesus milingkod atbang sa kahon nga halaran sa dapit sa templo; nagtan-aw siya sa mga tawo nga naghulog sa ilang salapi didto sa kahon. Ug daghan ang mga dato nga tawo nga nagbutang ug dagko nga kantidad sa salapi.⁴² Unya ang kabos nga babaye nga balo miduol ug mibutang sa duha kadako, kantidad ug duha ka sentabo.⁴³ Gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug giingnan niya sila, "Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga, kining kabos nga babayeng balo nagbutang ug labaw pa kay kanila ngadto sa kahon nga halaran."⁴⁴ Silang tanan naghatag gikan sa ilang kadagaya. Apan kining babaye nga balo gawas sa iyang kakabos, nagbutang sa tanan niya nga salapi nga iyang ikabuhi."

Chapter 13

¹ Samtang si Jesus naglakaw palayo gikan sa templo, usa sa iyang mga tinun-an miingon kaniya, "Magtutudlo, tan-awa ang maanindot nga mga bato ug maanindot nga mga bilding!" ² Siya miingon ngadto kaniya, "Nakita mo ba kining mga dagkong bilding? Walay usa ka bato nga mahibilin ibabaw sa lain nga dili matumpag." ³ Sa paglingkod niya sa Bukid sa mga Olibo atbang sa templo, si Pedro, Santiago, Juan, ug Andres nangutana kaniya sa tago, ⁴ "Sultihi kami, kanus-a man kining mga butanga mahitabo? Unsa man ang mga timailhan kung kining tanang mga butang hapit na mahitabo?" ⁵ Si Jesus misugod sa pagsulti ngadto kanila, "Pag-amping nga walay makapahisalaag kaninyo. ⁶ Daghan ang moabot sa akong ngalan ug moingon, 'ako siya,' ug sila pagpahisalaag sa kadaghanan. ⁷ Sa dihang makadungog kamo sa mga gubat ug mga hungihong sa mga gubat, ayaw kabalaka; kay kining mga butanga kinahanglan nga mahitabo, apan dili pa kini mao ang kataposan. ⁸ Kay ang nasod mobarog batok nasod, ug gingharian batok sa gingharian. Adunay mga linog sa daghang mga dapit, ug mga kagutom. Kini ang mga sinugdanan sa kasakit sa pagpanganak. ⁹ Pagbantay kamo. Kamo igatugyan nila didto sa mga konseho, ug kamo latoson sa mga sinagoga. Kamo magabarog atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari tungod kanako, isip usa ka pagpamatuod ngadto kanila. ¹⁰ Apan ang ebanghelyo kinahanglan iwali una sa tanang mga kanasoran. ¹¹ Sa dihang dakpon na nila kamo ug itugyan, ayaw kabalaka kung unsa ang inyong isulti. Kay nianang orasa, kung unsa ang inyong gikinahanglan isulti igahatag kaninyo; kini dili na kamo ang magsulti, apan ang Balaang Espiritu. ¹² Ang igsoong lalaki magatugyan sa igsoong lalaki ngadto sa kamatayon, ug ang amahan sa iyang anak. Ang mga anak mobarog batok sa ilang mga ginikanan ug maoy hinungdan nga sila mahiagom sa kamatayon. ¹³ Kamo pagadumtan sa tanan tungod sa akong ngalan. Apan kung kinsa kadtong molahutay sa kataposan, kanang tawhana maluwas. ¹⁴ Sa dihang makakita kamo sa kangilngig sa pagkalaglag mobarog kung diin kini dili angay magabarog (tugoti nga ang magbabasa makasabot), tugoti kadtong anaa sa Judea nga mokalagiw didto sa mga kabukiran, ¹⁵ pasagdi siyang atua sa atop sa dili na monaog didto sa balay o pagkuha sa bisan unsang butang pagawas niini, ¹⁶ ug pasagdi siya nga anaa sa uma nga dili na mobalik aron sa pagkuha sa iyang kupo. ¹⁷ Apan alaot kadtong mga mabdos ug kadtong nagpasuso sa mga bata nianang mga adlaw! ¹⁸ Pag-ampo nga kini dili mahitabo sa tingtugnaw. ¹⁹ Kay adunay dakong kasakitan, nga wala pa gayod nahitabo sukad sa sinugdanan, sa pagbuhat sa Dios sa kalibotan, hangtod karon, dili, ni dili na gayod mahitabo pag-usab. ²⁰ Gawas kung ang Ginoo ipamubo ang mga adlaw, walay unod nga maluwas, apan tungod sa mga pinili, kadtong iyang gipili, iyang gipamub-an ang mga adlaw. ²¹ Unya kung si bisan kinsa ang mosulti kaninyo, 'Tan-awa, ania na ang Cristo!' O, 'Tan-awa, atua siya!' ayaw pagtuo niini. ²² Kay ang mini nga mga Cristo ug ang mini nga mga propeta motungha ug mohatag ug mga timailhan ug mga katingalahan aron sa paglimbong, kung mahimo, bisan pa sa pinili. ²³ Pagbantay! Gisulti ko na kaninyo kining tanang mga butanga sa wala pa ang panahon." ²⁴ Apan pagkahuman sa dakong kasakitan nianang mga adlaw, ang adlaw mongitngit, ang bulan dili na mohatag sa kahayag, ²⁵ ang mga bituon mangahulog gikan sa langit, ug ang mga gahom nga anaa sa kalangitan mauyog. ²⁶ Unya ilang makita ang Anak sa Tawo nga moabot diha sa mga panganod uban ang dakong gahom ug himaya. ²⁷ Unya iyang ipadala ang iyang mga anghel ug tigumon niya ang iyang mga pinili gikan sa upat ka mga hangin, gikan sa kinatumyan sa kalibotan ngadto sa kinatumyan sa kawanangan. ²⁸ Katoni ang pagtulon-an gikan sa kahoy nga iger. Sa dili madugay ang sanga mahimong mahumok ug mabutangan na kini ug mga dahon, inyong masayran nga ang ting-init duol na. ²⁹ Busa usab, sa dihang kamo makakita niining mga butang nga magakahitabo, masayran ninyo nga siya duol na, anaa na gayod sa mga ganghaan. ³⁰ Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, kini nga kaliwatan dili pa mangamatay hangtod nga kining mga butanga mahitabo. ³¹ Ang langit ug ang kalibotan mangahanaw, apan ang akong mga pulong dili gayod mahanaw. ³² Apan mahitungod nianang adlaw o nianang taknaa, walay bisan usa nga masayod, bisan ang mga anghel sa langit, ni bisan ang Anak, apan ang Amahan. ³³ Pagmabinantayon! Pagtukaw, tungod kay wala kamo masayod kung unsa na kining taknaa. Ang pipila sa karaang panggamhanan nagbasa: Pagmabinantayon! Pagtukaw ug pag-ampo, tungod kay... ³⁴ Kini sama sa usa ka tawo nga mipanaw--mobiya siya sa iyang balay ug gibutang niya ang iyang sulugoon nga maoy mobantay sa balay, matag-usa sa iyang buluhaton, ug iyang gimandoan ang magbalantay magpabilin sa pagtukaw. ³⁵ Busa magmabinantayon kay wala kamo masayod kung kanus-a moabot ang agalon sa balay; kung sa gabii ba, sa tungang gabii, sa tingtuktugaok ba sa manok, o sa kabuntagon. ³⁶ Kung moabot dayon siya, ayaw tugoti nga makaplagaan niya kamong nangatugol. ³⁷ Unsa ang akong gisulti kaninyo akong gisulti sa tanan: Pagtukaw!"

Chapter 14

¹ Duha nalang ka adlaw sa wala pa moabot ang Pagsaylo ug Pista sa Tinapay nga Walay Patubo. Ang mga pangulong pari ug ang mga escriba naghunahuna kung unsaon nila pagdakop si Jesus sa hilom ug unya patyon siya. ² Kay sila nag-ingon, "Dili sa panahon sa pista, aron ang kagubot dili mahitabo taliwala sa katawhan." ³ Samtang si Jesus atua sa Betanya sa balay ni Simon nga sanglahon, sa naglingkod siya sa kan-anan, miduol kaniya ang usa ka babaye nga adunay alabastrong tibod nga mahal kaayong pahumot, sa putling nardo. Gibuak niya ang tibod ug gibubo kini ngadto sa ulo niya. ⁴ Apan adunay pipila nga nangasuko. Nagsultihanay sila sa usag-usa ug miingon, "Unsay hinungdan niining pag usik-usik?" ⁵ Kini nga pahumot mamahimo unta nga ibaligya kapin pa sa tulo ka gatos ka denaryo, ug ihatag sa mga kabos." Unya gisaway nila siya. ⁶ Apan si Jesus miingon, "Pasagdi siya. Nganong gisamok ninyo siya? Nakahimo siya ug usa ka matahom nga butang alang kanako." ⁷ Kauban ninyo kanunay ang kabos, ug bisan unsa ang iyong gitinguha kamo makabuhat sa maayo ngadto kanila, apan kamo dili kanunay uban kanako. ⁸ Gibuhat niya ang iyang mahimo. Gidihogan niya ang akong lawas alang sa paglubong. ⁹ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, bisan diin ang ebanghelyo igasangyaw sa tibuok kalibotan, kining gibuhat niining bayhana pagahisgotan alang sa paghandom kaniya." ¹⁰ Unya si Judas Iscariote, ang usa sa napulog duha, miadto sa mga pangulong pari aron sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. ¹¹ Sa pagkadungog sa mga pangulong pari niini, nalipay sila ug nagsaad sa paghatag kaniya ug salapi. Nagsugod na siya pagpangita ug kahigayonan aron sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. ¹² Sa unang adlaw sa tinapay nga walay patubo, sa paghalad nila sa nating karnero sa Pagsaylo, ang iyang mga tinun-an miingon kaniya, "Hain man ang buot nimong adtoan namo aron sa pag-andam alang sa imong pagkaon sa panihapon sa Pagsaylo?" ¹³ Nagpadala siya ug duha sa iyang mga tinun-an ug miingon kanila, "Adto ngadto sa siyudad, ug ang usa ka tawo nga nagadala ug usa ka banga nga tubig ang mosugat kaninyo. Sunod kaniya." ¹⁴ Kung diin siya mosulod nga balay, sunod kaniya sa sulod ug sultihang tag-iya sa balay nga, 'Ang magtutudlo nag-ingon, "Hain ang akong lawak nga abotanan diin ako makigsalo sa Pagsaylo kauban ang akong mga tinun-an?"' ¹⁵ Ipakita niya kaninyo ang usa ka dakong sinangkapan nga lawak sa taas nga andam na. Buhata ang pagpangandam alang kanato didto. ¹⁶ Ang mga disipulo mibiya ug miadto sa siyudad, nakaplagan nila ang tanan sumala sa iyang giingon ngadto kanila, ug giandam nila ang panihapon sa Pagsaylo. ¹⁷ Sa pagkagabii, miabot siya uban ang napulog duha. ¹⁸ Samtang sila naglingkod sa kan-anan ug nangaon, si Jesus miingon, "Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga ang usa kaninyo nga mikaon uban kanako mag-budhi kanako." ¹⁹ Naguol pag-ayo silang tanan, ug ang usag-usa miingon kaniya, "Sigurado dili gayod ako?" ²⁰ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Usa kini sa napulog duha, ang usa karon nga nagtuslob sa tinapay uban kanako sa panaksan. ²¹ Kay ang Anak sa Tawo moadto sa dalan sumala sa giingon sa kasulatan mahitungod kaniya. Apan alaot kanang tawhana nga pinaagi kaniya budhian ang Anak sa Tawo. Mas maayo pa unta kaniya nga wala siya natawo." ²² Samtang nangaon sila, si Jesus mikuha sa tinapay, gipanalanginan kini, ug gipikas-pikas kini. Gihatag niya kini ngadto kanila ug miingon, "Dawata kini. Mao kini ang akong lawas." ²³ Gikuha niya ang usa ka kupa, nagpasalamat, ug gihatag kini kanila, ug nanginom silang tanan gikan niini. ²⁴ Miingon siya kanila, "Mao kini ang akong dugo sa pakigsaad, ang dugo nga iula alang sa kadaghanan. ²⁵ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili na ako moinom pag-usab niining bunga sa paras hangtod niadtong adlaw nga magainom ako niini sa bag-o didto sa gingharian sa Dios." ²⁶ Sa nanag-awit na sila ug usa ka salmo, nangadto sila sa Bukid sa mga Olibo. ²⁷ Miingon si Jesus kanila, "Kamong tanan mamiya, kay kini nahisulat, 'Pagabunalan ko ang magbalantay ug ang mga karnero magkatibulaag.'" ²⁸ Apan human sa akong pagkabanhaw, mag-una ako kaninyo didto sa Galilea. ²⁹ Si Pedro miingon kaniya, "Bisan kung ang tanan mobiya, ako dili gayod." ³⁰ Si Jesus miingon kaniya, "Sa pagkatinuod sultihan ko ikaw, karong adlaw -- oo, karong gabhiona- sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo na ako sa makatulong higayon." ³¹ Apan si Pedro miingon, "Kung ako mamatay man uban kanimo, dili ko ikaw ilimod." Silang tanan naghimo sa samang saad. ³² Sila miabot sa dapit nga gitawag ug Getsemane, ug si Jesus miingon sa iyang mga tinun-an, "Lingkod dinhi samtang ako mag-ampo." ³³ Gidala niya sila Pedro, Santiago, ug Juan uban kaniya, ug misugod sa pagsubo ug naguol pag-ayo. ³⁴ Miingon siya kanila, "Ang akong kalag nagmasulob-on pag-ayo, bisan hangtud sa kamatayon. Pabilin dinhi ug pagtukaw." ³⁵ Milakaw siya ug diyutay sa unahan, si Jesus mihapa sa yuta ug nag-ampo siya kung mahimo nga kining taknaa molabay unta gikan kaniya. ³⁶ Siya miingon, "Abba, Amahan, ang tanang butang mahimo nimo. Kuhaa kining kupa gikan kanako. Apan dili ang akong pagbuot, kondili ang imo." ³⁷ Mibalik siya ug nakaplagan sila nga nangatulog, ug siya miingon kang Pedro, "Simon, natulog ba kamo? Dili ba gayod kamo makatukaw sa usa lamang ka oras?" ³⁸ Pagtukaw ug pag-ampo aron nga kamo madaug sa panulay. Ang espiritu andam gayod, apan luya ang unod. ³⁹ Mipalayo na usab siya ug nag-ampo, ug gigamit niya ang samang mga pulong. ⁴⁰ Sa dihang mibalik siya pag-usab, nakaplagan sila nga nangatulog, kay nangaloya na pag-ayo ang ilang mata ug wala sila masayod kung unsa ang isulti ngadto kaniya. ⁴¹

Miduol siya sa makatulong higayon ug miingon kanila, "Nangatulog pa gihapon kamo ug namahulay? Igo na! Miabot na ang oras. Tan-awa! Ang Anak sa Tawo igatugyan sa mga kamot sa mga makasasala.⁴² tindog; manlakaw na kita. Tan-awa, ang usa sa magbudhi kanako nagkaduol na."⁴³ Samtang nagsulti pa siya, si Judas, ang usa sa napulog duha, miabot, ug ang dakong panon uban kaniya nga adunay mga espada ug mga bunal, gikan sa mga pangulong pari, mga escriba, ug ang mga kadagkoan.⁴⁴ Karon ang magbubudhi niya mihatag kanila ug ilhanan, nag-ingon, "Ang usa nga akong hagkan, mao na kana siya. Dakpa siya ug dad-a ug bantayi."⁴⁵ Sa pag-abot ni Judas, dihadhi miduol siya kang Jesus ug miingon, "Rabbi!" Ug mihalok siya kaniya.⁴⁶ Unya gigunitan nila ang iyang mga kamot ug gidakop siya.⁴⁷ Apan ang usa kanila nga nagtindog sa duol mihulbot sa iyang espada ug mitigbas sa sulugoon sa labaw nga pari ug naputol ang iyang dalunggan.⁴⁸ Si Jesus miingon kanila, "Nanganhi ba kamo, ingon nga batok sa usa ka tulisan, nga inubanan man sa mga espada ug mga bunal alang sa pagdakop kanako?"⁴⁹ Sa adlaw-adlaw nga ako kauban pa ninyo ug ako nagtudlo ngadto sa templo, wala ninyo ako dakpa. Apan kini mahitabo aron matuman gayod ang kasulatan.⁵⁰ Ug ang tanan nga kauban ni Jesus mibiya kaniya nanagan palayo.⁵¹ Ang usa ka batan-on nga lalaki, nga nagsul-ob lamang ug usa ka lino nga panapton nga giputos palibot kaniya, nagsunod kang Jesus. Sa dihang gidakop siya sa mga lalaki⁵² nabilin niya ang lino nga panapton ug midagan siya palayo kanila nga hubo.⁵³ Gidala nila si Jesus ngadto sa labaw nga pari. Nagtigom didto uban kaniya ang tanan nga mga pangulong pari, ang mga kadagkoan, ug ang mga escriba.⁵⁴ Karon si Pedro misunod kaniya gikan sa layo, hangtod sa hawanan sa labaw nga pari. Milingkod siya tapad sa mga bantay, nga nagpaduol sa kalayo aron mainitan.⁵⁵ Karon ang mga pangulong pari ug ang tibuok Konseho nagapangita ug magpamatuod batok kang Jesus aron itugyan nila siya ngadto sa kamatayan.⁵⁶ Apan wala sila makakaplag niini. Kay daghan ang nanagdala sa bakak nga pagpamatuod batok kaniya, apan bisan ang ilang pagpamatuod wala magka-uyon.⁵⁷ Ang pipila mitindog ug nagdala sa bakak nga pagpamatuod batok kaniya; miingon sila,⁵⁸ "Nakadungog kami nga siya nag-ingon, "Gubaon ko kining temploha nga hinimo sa mga kamot, ug sulod sa tulo ka adlaw pagatukoron ko ang lain nga dili binuhat sa mga kamot.""⁵⁹ Apan bisan ang ilang pagpamatuod wala magka-uyon.⁶⁰ Ang labaw nga pari nagtindog taliwala kanila ug nangutana kang Jesus, "Wala ka bay ikatubag? Unsa man kining ginapamatud-an sa mga tawo batok kanimo?"⁶¹ Apan siya nagahilom ug wala mitubag bisan usa. Ang labaw nga pari nangutana kaniya pag-usab ug miingon, "Ikaw ba si Cristo, ang anak nga Bulahan nga Dios?"⁶² Si Jesus miingon, "Ako. Ug makita ninyo ang Anak sa Tawo sa dihang siya molingkod sa tuong kamot sa gahum ug moabot inubanan sa mga panganod sa langit."⁶³ Gigisi sa labaw nga pari ang iyang mga bisti ug miingon, "Nanginahanglan pa ba kita ug mga saksi?"⁶⁴ Nadungog ninyo ang pagpasipala. Unsa man ang inyong hukom?" Ug silang tanan nagkahiusa nga naghukom kaniya nga angay sa kamatayan.⁶⁵ Ang pipila misugod sa pagluwa kaniya ug mitabon sa iyang dagway ug mihapak kaniya ug miingon, "Tag-ana!" Gikuha siya sa mga opisyal ug gilatos siya.⁶⁶ Samtang si Pedro anaa sa silong sa hawanan, ang usa sa mga sulugoon nga babaye sa labaw nga pari miduol kaniya.⁶⁷ Nakita niya si Pedro nga nagtindog duol sa kalayo aron mainitan, ug siya mitutok kaniya. Unya miingon siya, "Ikaw usab kauban ni Jesus nga Nazareno."⁶⁸ Apan siya milimod niini, nag-ingon, "Ako wala makaila ni wala makasabot kung unsa ang imong gipanulti." Unya migawas siya sa hawanan.⁶⁹ Apan ang sulugoon nga babaye nakakita kaniya ug nagsugod na usab sa pag-ingon niadtong mga nagtindog didto, "Kining tawhana usa kanila!"⁷⁰ Apan gilimod niya kini pag-usab. Sa pagkataod-taod kadtong nanagtindog didto nag-sulti kang Pedro, "Sa pagkatinuod ikaw usa kanila, kay ikaw usab taga Galilea."⁷¹ Apan siya nagsugod sa pagbutang sa iyang kaugalingon ilawm sa mga tunglo ug pagpanumpa, "Wala gayod ako makaila niining tawhana nga inyong giingon."⁷² Dihadiha ang manok mituktugaok sa makaduhang higayon. Unya nahinumdoman ni Pedro ang mga gisulti ni Jesus kaniya: "Sa dili pa motuktogaok ang manok sa makaduha, igalimod mo na ako sa makatulong higayon." Ug siya nahugno ug mihilak.

Chapter 15

¹ Sayo sa kabuntagon, ang mga pangulong pari nagtigom uban ang mga kadagkoan ug mga escriba ug ang tibuok Hukmanan. Unya gigapos nila si Jesus ug gidala palayo. Gitugyan nila siya kang Pilato. ² Si Pilato nangutana kaniya, "Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?" Siya mitubag kaniya, "Giingon mo na." ³ Ang mga pangulong pari nagpakita sa daghang mga sumbong batok kaniya. ⁴ Si Pilato nangutana pag-usab kaniya, "Dili ka ba motubag? Tan-awa daghan kaayong sumbong nga ilang gidala batok kanimo!" ⁵ Apan si Jesus wala gihapon mitubag kang Pilato, ug kana nakapahibulong kaniya. ⁶ Karon sa panahon sa pista nabatasan ni Pilato nga magpagawas ngadto kanila ug usa ka binilanggo, usa ka binilanggo nga ilang gipangayo, ⁷ Dihay usa ka tawo nga ginganlan ug Barabas sulod sa bilangoan uban sa mga masinupakon nga nakahimo ug pagpatay sa panahon sa rebelyon. ⁸ Ang panon miadto kang Pilato ug misugod sa paghangyo kaniya nga pagahimoon niya alang kanila ang sama sa miagi. ⁹ Si Pilato mitubag kanila ug miingon, "Buot ba kamo nga pagabuhian ko kaninyo ang Hari sa mga Judio?" ¹⁰ Kay nasayod siya nga tungod sa kasina ang mga pangulong pari nagtugyan kang Jesus ngadto kaniya. ¹¹ Apan ang mga pangulong pari nagsugyot sa panon sa pagsinggit nga kinahanglan buhian hinoon si Barabas. ¹² Si Pilato mitubag kanila pag-usab ug miingon, "Nan, unsa man ang akong buhaton sa Hari sa mga Judio?" ¹³ Sila misinggit pag-usab, "Ilansang siya sa krus!" ¹⁴ Si Pilato miingon kanila, "Unsa man ang sayop niyang nabuhat? Apan sila misinggit hinoon sa makusog, "Ilansang siya sa krus." ¹⁵ Si Pilato buot makapahimuot sa panon, busa iyang gibuhian si Barabas ngadto kanila. Gihampak niya si Jesus ug unya gitugyan siya aron ilansang sa krus. ¹⁶ Gidala siya sa mga sundalo sulod sa hawanan (ang kuta sa mga sundalo), ug ilang gipatawag ang tibuok panon sa kasundalohan. ¹⁷ Gisul-oban nila si Jesus ug dagtom-pula nga kupo, ug nagsapid sila sa usa ka purong-purong nga tunokon ug gibutang kini kaniya. ¹⁸ Nagsugod sila sa pagyukbo kaniya ug miingon, "Mabuhi, ang Hari sa mga Judio!" ¹⁹ Gibunalan nila ang iyang ulo sa usa ka bagakay ug giluwaaan siya. Ug giluhod-luhuran ug giyukbo yukboan nila siya sa iyang atubangan. ²⁰ Sa diha nga sila nagbugalbugal kaniya, gihukasan nila siya sa dagtom-pula nga kupo ug gisul-ob kaniya ang iyang kaugalingong bisti, ug unya gihatod siya sa gawas aron ilansang siya sa krus. ²¹ Usa ka tawo, si Simon nga taga cyrene, nga miabot gikan sa laing nasod (ang amahan ni Alexander ug Rufus), gipugos nila siya sa pagpas-an sa iyang krus. ²² Ang mga sundalo nagdala kang Jesus sa dapit nga ginganlan ug Golgota (nga sa ato pa, Dapit sa Kalabira). ²³ Ug gihatagan nila siya ug bino nga sinagolan ug mirra, apan wala siya miinom niini. ²⁴ Gilansang nila siya sa krus ug gibahinbahin ang iyang bisti pinaagi sa pagripa aron sa pagkahibalo kung unsa ang bahin nga makuha sa matag sundalo. ²⁵ Mao kini ang ikatulong takna sa dihang gilansang nila siya. ²⁶ Sa usa ka karatola ilang gisulat ang sumbong batok kaniya, "Ang Hari sa mga Judio." ²⁷ Gilansang nila uban kaniya ang duha ka tulisan, ang usa sa tuo niya ug ang usa sa iyang wala. ²⁸ Ang pinaka karaang mga kopya wala malakip ang bersikulo 28 (tan-awa ang Lucas 22: 3), vs 28, Ug natuman ang kasulatan nga nag-ingon, 'Kauban siya sa mga malinapason.' ²⁹ Kadtong mga nangagi nagbiay-biay kaniya, naglingolingo sa ilang ulo ug nag-ingon, "Aha! Ikaw nga moguba sa templo ug motukod niini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw, ³⁰ luwasa ang imong kaugalingon ug kanaog diha sa krus!" ³¹ Sa samang paagi ang mga pangulong pari nagbugalbugal kaniya ang usag- usa, kauban ang mga escriba, ug miingon, "Giluwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon. ³² Tugoti ang Cristo, ang Hari sa Israel, pagkanaug karon sa krus aron makakita ug makatuo kita." Ug kadtong gilansang sa krus uban kaniya nagtamay usab kaniya. ³³ Sa ikaunom nga takna, ang kangitngit miabot sa tibuok kayutaan hangtod sa ikasiyam nga takna. ³⁴ Sa ikasiyam nga takna si Jesus misinggit sa makusog nga tingog, "Eloi, Eloi, lama sabachthani?" nga gihubad, "Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako?" ³⁵ Ang pipila sa mga nagatindog didto nakadungog niini ug miingon, "Tan-awa, nanawag siya kang Elias." ³⁶ Adunay midagan, gibutangan ug suka ang spongha, gibutang kini sa usa ka bagakay, ug gihatag kini kaniya aron imnon. Ang tawo miingon, "Tan-awon ta kung moanhi ba si Elias sa pagkuha kaniya." ³⁷ Unya si Jesus misinggit sa makusog nga tingog ug namatay. ³⁸ Ang tabil sa templo napikas sa duha gikan sa taas paubos. ³⁹ Sa diha nga ang centoryon nga nagtindog ug nag-atubang kang Jesus nakakita nga siya patay na niining paagi, miingon siya, "Tinuod gayod nga kining tawhana Anak sa Dios." ⁴⁰ Aduna usab mga babaye didto nga mitan-aw sa halayo. Lakip kanila mao si Maria Magdalena, si Maria (ang inahan ni Santiago nga manghod ug si Joses), ug si Salome. ⁴¹ Sa didto pa siya sa Galilea nagsunod sila kaniya ug nag-alagad kaniya. Daghan pang mga babaye ang nanungas ngadto kaniya sa Jerusalem. ⁴² Sa pag-abot sa kagabhion, tungod kay mao kini ang adlaw sa pagpangandam, kana mao, ang adlaw sa dili pa ang Adlaw nga Igpapahulay, ⁴³ miadto didto si Jose nga taga Arimatea. Siya usa ka Tinahod nga sakop sa Konseho nga nagpaabot sa gingharian sa Dios. Maisogon siyang miadto kang Pilato ug gipangayo ang lawas ni Jesus. ⁴⁴ Natingala si Pilato nga si Jesus namatay na; gipatawag niya ang centoryon ug gipangutana siya kung si Jesus patay na. ⁴⁵ Sa dihang nasayran sa centoryon nga siya patay na, gihatag niya ang lawas ngadto kang Jose. ⁴⁶ Mipalit si Jose ug panapton nga lino. Gikuha niya siya paubos gikan sa

krus, giputos siya sa panapton nga lino, ug gilubong siya sa lubnganan nga gikan sa tiniltil nga bato. Unya giligid niya ang usa ka bato sa agianan pasulod sa lubnganan.⁴⁷ Si Maria Magdalena ug Maria nga inahan ni Jose nakakita sa dapit diin gilubong si Jesus.

Chapter 16

¹ Sa nahuman na ang Adlaw nga Igpapahulay, si Maria Magdalena ug si Maria nga inahan ni Santiago, ug si Salome, namalit ug mga pahumot, aron sa pag-adto ug pagdihog sa lawas ni Jesus. ² Sa sayo kaayo sa unang adlaw sa semana, miadto sila sa lubnganan sa pagsubang sa adlaw. ³ Nagsultihanay sila sa matag-usa, "Kinsa man ang magaligid sa bato alang kanato gikan sa agianan sa lubnganan?" ⁴ Sa pagtan-aw nila, nakita nila nga ang bato naligid na, kay kini dako kaayo. ⁵ Misulod sila sa lubnganan ug nakita ang usa ka batan-ong lalaki nga nagsul-ob sa maputing bisti, nga naglingkod sa tuong bahin, ug nangahadlok sila. ⁶ Miingon siya kanila, "Ayaw kahadlok. Gipangita ninyo si Jesus, nga Nazareno, nga gilansang sa krus. Nabanhaw siya! Wala na siya dinhi. Tan-awa ang dapit nga gibutangan kaniya." ⁷ Apan panlakaw kamo, sultihi ang iyang mga tinun-an ug si Pedro, Siya magauna kaninyo didto sa Galilea. Didto makita ninyo siya, sama sa gisulti niya kaninyo." ⁸ Migawas sila ug midagan gikan sa lubnganan; kay nangurog sila ug nahibulong. Wala sila nagsulti ug bisan unsa kang bisan kinsa tungod kay hilabihan ang kahadlok nila. ⁹ Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya wala maglakip sa Marcos 16: 9-20 Sa sayo sa unang adlaw sa semana, human siya nabanhaw, nagpakita siya pag-una kang Maria Magdalena, nga gihinginlan niya sa pito ka demonyo. ¹⁰ Miadto siya ug gisultihan kadtong kauban niya, samtang sila nagbangotan ug nanghilak. ¹¹ Nakadungog sila nga siya buhi ug nakit-an niya siya, apan wala sila mituo. ¹² (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human niining mga butanga nagpakita siya sa laing dagway sa duha ka tawo samtang nagalakaw sila paingon sa laing nasod. ¹³ Nangadto sila ug gisultihan ang nahibiling tinun-an, apan wala sila mituo kanila. ¹⁴ Unya sa wala madugay nagpakita si Jesus ngadto sa napulo ug usa samtang naglingkod sila sa lamesa, ug gibadlong niya sila sa ilang pagkawalay pagtuo ug pagkagahi sa kasingkasing, tungod kay wala sila motuo niadtong nakakita kaniya human siya mabanhaw gikan sa mga patay. ¹⁵ Miingon siya kanila, "Lakaw ngadto sa tibuok kalibotan, ug isangyaw ang ebanghelyo sa tanang binuhat. ¹⁶ Siya nga motuo ug magpabawtismo maluwas, ug siya nga dili motuo pagahukman sa silot. ¹⁷ Kining mga ilhanan magauban niadtong motuo: Sa akong ngalan pagahinginlan nila ang mga demonyo. Magasulti sila sa bag-ong mga pinulongan. ¹⁸ Magapunit sila sa mga bitin pinaagi sa ilang mga kamot, ug kung moinom sila sa bisan unsa nga makapatay dili kini makadaot kanila. Magatapion sila sa ilang mga kamot ngadto sa masakiton, ug mamaayo sila." ¹⁹ Human ang Ginoo nakigsulti kanila, gibayaw siya ngadto sa langit ug milingkod sa tuong kamot sa Dios. ²⁰ Mibiya ang mga tinun-an ug nagsangyaw bisan asa, samtang ang Dios nagapamuhat uban kanila ug nagpamatuod sa pulong pinaagi sa mga milagrosong mga ilhanan nga miuban kanila.